

Adum

Yıl 1997 • Sayı 13 • Gelsenkirchen Bismarck Kadınlar Çalışma Grubu

8 MART

*İstedığınız herşeye
sahipseniz zengin-
siniz. Onlarsız yapa-
biliyorsanız, daha
da zenginsiniz*

John Drybred

AYşen Ertan

KADINLAR GÜNÜ

İÇİNDEKİLER

Merhaba / Adım3
Neredesiniz Ey Kadınlar / N. Görsev4
Kadınlarımız / S. Kayaçelebi5
Çocuk ve Analık / Adım6
Çocuk Vizesi / Z.Özügül7
Açık Mektup (Türkisch und Deutsch)8
Babalara Uyarı / Z.Özügül9
Bir Umut / B.Samancı10-11
Atatürk'le Bir Ömür / N. Görsev12-13
Mostar'dan Göreme'ye / M. Özverim14-15
Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği / Dr. Nuray Örgü16
Fanny Mendelssohn / S. Kayaçelebi17
Sevgi Üzerine / E. Atabek17
Bitmeyen Dert: Almanca / O.Polat18
Çevre Köşesi19
Film / S. Kayaçelebi20
Sağlık Köşesi/ Adım21
Yemek - Dikiş / N. Karakaş - A.Çağma21
Alman Türk Evliliği / A.Ertan22
Bilmece /S. Kayaçelebi23
Küçük Bir Rica (Türkisch und Deutsch)/ K. Yalçın24

Impressum

Yazı işleri

Zuhal özügöl

Nesrin Görsev

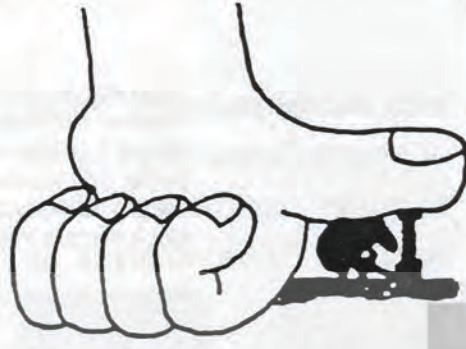
Semra Kayaçelebi

Dizgi

Kirpi- 0201-207494

Yazışma adresi

Grenzstr. 47 • 45881 Gelsenkirchen • Tel. 0209 -40 94 128

Merhaba

Başbakan H. Kohl işsizlik konusunda ne zaman sıkışsa hemen "2000 yılında işsizliği yarıya indireceğiz" diyor. Yani 3 sene içinde şimdi 4 milyon 700 bini aşan, gizli işsizlerle 6 milyonu bulan işsizler ordusunu 3 milyona indirecek. Nasıl yapacak, herkes merak ediyor? Yeni işyerleri mi açacak? Hergün medyada izliyoruz. İşyerleri, firmalar, fabrikalar önce işçi azaltacağız diye başlıyorlar. 5-6 ay sonra bir haberde firmaların kapandığını ya da üretimi ucuz ülkelere yönelttiklerini izliyoruz. İşçinin "koruyucusu" olması gereken sendikalar boy gösterip kayboluyorlar. Deyim yerindeyse "araziye uyuyorlar". Geçenlerde IGM Sendikası Başkanı Zwickel'in sözleri parmak ısırttı. Piyasadaki yabancı işçilerin çokluğundan, artık önlem alınması gerektiğinden söz etmez mi?

Alman genç ve yaşlı kuşağı da birbirlerine girmek üzereler. Sebep emeklilik. Gençler "bizden çok kesiliyor ama ileride az ücret alacağız, yaşlıları kıssınlar" diye söyleniyorlar. Yaşlılar ise "biz nasıl geçinelim" diye ağlıyorlar. Eski fabrika işçisi, sendikacı N. Blüm ise onları ellerini ovuşturarak seyrederken, yasayı kabul ettiriyor.

Yabancılar zaten "böl yönet" politikasının tuzağına düşmüşler. İslamcılar aralarında bölünürken, laiklerle şeriatçılar, Türklerle Kürtler karşı karşıya... Yugoslavlar: Sırp, Bosnalı, Kroat diye bölündü, savaştan bıkmadılar... İşçiler sığınmacılara, çalışanlar-işsizlere, sağlamlar-hastalara karşı... Herkes birbirine parmak sallıyor. Halbuki bir güzel yönetildiklerinin farkında değiller. Ağzlarına bir parmak

bal çalınanlar suspus oluyorlar. O zaman "yukarıdakiler" istediklerini yapıyorlar. Fabrikaları kapatıyorlar, sosyal yardımları kesiyorlar, vergileri arttırıyorlar, yasaları değiştiriyorlar, kimin umurunda... Birleşik Avrupa'yı dillerinden düşürmeyen Almanya, Türkleri her fırsatta her olumsuzlukta suçlu gösteriyor ve yabancı düşmanlığını bilinçli olarak körüklüyor. Avrupa'da Avrupalı olmayanlara artan düşmanlığı önleyebilmek için Avrupa Birliği 1997'yi "İrkçilikle Mücadele Yılı" ilan etti. Biz de insanların vahşeti bırakıp hoşgörüyü döneceğini ümit ediyoruz.

Bu yıl 8 Mart Kadınlar Günü Gelsenkirchen'de Türk Dernekleri, kadınlar tarafından bu haksızlıkların ortaya çıkarıldığı bir gün olarak kutlanıyor. Ülkemizde bilinçsiz kadınlara, gericiğin zorla kabul ettirilmesi ve Almanya'daki uzantılarının çirkin uygulamaları, kadınlar günündeki tartışmalarda önemini yitirmeyeceği açık.

Her zaman olduğu gibi bu sayımızda da hepimizi ilgilendiren konuları dile getirmeye çalıştık. Her sayımızda SİZLERE sesleniyoruz: Bu dergi sizin, ONA yazarak, çizerek, öneri yaparak, okunmasını sağlayarak destekleyin ki, bu çorbada tuzunuz olsun.

Mutlu günler dileriz.

Nerdesiniz ey kadınlar ?

8 Mart'la ilgili pek çok yazılar yazıldı, çizildi, konuşuldu. Yine mi ? diyeceksiniz. Haklarının tümünü değil bir kısmını bile almayan dünya kadınlarına bir kez daha seslenmeyi uygun bulduk. Belki bir kişinin daha kafasına bir „Neden?“ takılabilir.

20. yüzyılın sonunda hala kadın haklarını mı konuşacağız ? Evet öyle. Ezilen, aşağılanan, sömürülen ve kötü muamele gören hemcinslerimiz var hala aramızda.

Kadın 18. Yüzyıldan bu yana gerek siyasal ve hukuksal alanda, gerek toplumsal işbölümü, eğitim ve üretim alanında cinsiyet farkına dayalı eşitsizliklerin kaldırılması için mücadele ediyor.

Bu işin başlangıcı 1789'da Fransız Devrimi'nin gerçekleştiği döneme dayanır.

Fransa'da kadın hakları savunucularından „Kadın ve Kadın Yurttaş Hakları Bildirisi“nin yazarı Olympe de Gougej (olemp dö guj) bir yazısından ötürü 1791'de tutuklanarak giyotinle idam edildi.

1792'de Mary Wollstonecroft (Meri Volstonkraft) „Kadın Haklarının bir Savunucusu“nu yazdı.

1800'ler'in ortalarında baş gösteren toplumsal hareketlerde kadınlar hak isteminde hep önde mücadele etti.

1860'da ABD'de sendikalar kadınların baskısıyla „Eşit işe eşit ücret“ isteminde bulundu.

1865'de New York'ta ilk kez kadınlar için tıp Fakültesi açıldı.

1890'larda Almanya'da işçi hareketi içinde bir de kadın hareketi gelişmeye başladı.

1857'de New York'lu kadın işçilerin topluca greve gittikleri 8 Mart günü 1910'da Clara Zetkin'in (Klara Zetkin) önerisiyle „Uluslararası Kadınlar Günü“ ilan edildi.

Dünyada bütün bunlar olurken Türkiye'de neler oluyordu ?

1919-1923 arası Kurtuluş Savaşı, Türk tarihinin kısa, ama son derece önemli yoğun askeri ve siyasal olaylarla dolu bir dönemidir. Osmanlı Devleti'nin sona ermesi ve 29 Ekim 1923'de Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanı ile noktalanmıştır.

İşte bu büyük kurtuluş savaşında kadınlarımızın unutulmaz gücü, yardımlaşması, birlikteliği tarihe geçmiştir.

Büyük Türk şairi Nazım Hikmet Kurtuluş Savaşı Destanında da mübarek kadınları coşkulu anlatısıyla destanlaştırmıştır.

„Ayın altında kağnılar gidiyordu.
Kağnılar gidiyordu Akşehir üstünden Afyona doğru.
Toprak öyle bitip tükenmez,
dağlar öyle uzakta
sanki gidenler hiçbir zaman
hiçbir menzile erişemeyecekti.

Kağnılar yürüyordu yekpare meşeden tekerlekleriyle,
ve onlar
ayın altında dönen ilk tekerlekti.
Ayın altında öküzler
başka ve çok küçük bir dünyadan gelmişler gibi
ufacık
kısacıklar
ve pırıltılar vardı hasta kırık boynuzlarında,
ve ayakları altında akan toprak
toprak
ve topraklı.
Gece aydınlık ve sıcak
ve kağnılarda tahta yataklarında
koyu mavi humbaralar çırılçıplaktı
Ve kadınlar
birbirlerinden gizleyerek
bakıyorlardı ayın altında
geçmiş kafilerden kalan öküz ve tekerlek ölülerine.
Ve kadınlar
bizim kadınlarımız:
korkunç ve mübarek elleri
ince küçük çeneleri, kocaman gözleriyle
anamız, avradımız, yarımız,
ve sanki hiç yaşamamış gibi ölen
ve sofradaki yeri
öküzümüzden sonra gelen,
ve dağlara kaçırıp uğrunda hapis yattığımız
ve ekinde, tütünde, odunda ve pazardaki,
ve ağıllarda
ışıltilarda yere saplı bıçakların
oynak ağır kalçaları ve zilleriyle bizim olan
kadınlar
bizim kadınlarımız
şimdi ayın altında
kağnıların ve hartuçların peşinde
harman yerine kehribar başlı sap çeker gibi
aynı yürek ferahlığı
aynı yorgun alışkanlıklar içindeydiler.
Ve onbeşlik şarapnelin çeliğinde
ince boyunlu çocuklar uyuyordu
Ve ayın altında kağnılar
yürüyordu Akşehir üstünden Afyon'a doğru.

Şimdi soruyoruz: 20 Yüzyıl'ın sonlarında birçok bakımdan çağdaş uygarlık düzeyini yakaladığı söylenen memleketimizde, kadınların durumunun gerçekten çağdaş bir düzeye ulaştığı söylenebilir mi? Türkiye'de böylesine şanlı bir geçmiş olan kadın potansiyelinin günümüzde gerçekleştirilmesi zorunlu hedefler için hepimiz, elimizden geleni yaptığımızı söyleyebilir miyiz ?

Nesrin GÖRSEV

KADINLARIMIZ

Cumhuriyetin ilanından sonra bir dizi yasal düzenlemelerle ülkemizde kadınlara 5 Aralık 1934'de seçme ve seçilme hakkı tanındı. Türk kadını, yasalar çerçevesinde eğitim, evlenme, boşanma, veraset gibi konularda erkeklerle eşit haklara sahip oldular. Birden çok kadınla evlilik yasaklandı. Peçe ve çarşaf yerine batı ölçülerine uygun giyim getirilerek Türk kadınının laik düzene yakışır, çağdaş yaşama yakışır bir görünüme bürüne-

bilmesi sağlandı. Ne var ki, yasalarla sağlanan bir takım hakların yaşama uygulanması bir türlü tam manasıyla gerçekleşemedi. Toplumun ve törelerin baskısıyla kadının kaderini önce babası, sonra kocası ya da kayınpederi elinde, dilinde tutar kaldı.

Günümüzde, kırsal kesimde hala, bebeleriyle oynamaya doyamamış mini mini kızlar

başlık parası karşılığında gelin edilir. Tabiri caizse kurban edilir. Kız çocuklarının eğitimine ne köylerde ne de kentlerde

yeterince önem verilmez. Okula giden kızların oranı öğrenim basamakları yükseldikçe düşmektedir. Eğitim düzeyi ne olursa olsun kadın kocasının izni olmadan ekonomik özgürlüğünü kazanamaz, evinin dışında çalışamaz.

Bütün bunlar hepimizin bildiği genel bilgilerdir. Son yıllarda Türk kadınları politikaya soyunmaya, hangi kesimden

olursa olsun suskunluğundan, susturulmuşluğundan silkinip konuşmaya, bazı bazı ülke gündemini tayin etmeye başladılar.

İSKİ skandalı sonucu mahkum olan eşi Ergun Göknel'i ihbar eden Nurdan Erbuğ, Aczmendi lideri Müslüm Gündüz ve sahte şeyh Ali Kalkancı'nın tacizine uğrayan Fadime Şahin, Ali Kalkancı'nın nikahlı eşi Emine Kalkancı bunlara birer örnek.

Tabii bu arada Cumartesi Anneleri, Şehir Anneleri, Cuma Anneleri...

Dileğimiz, tüm annelerin barış için, temiz bir toplum için elele vermeleri. Seslerini hergün tek bir ses olarak duyurabilmeleri...

Semra Kayaçelebi

ÇOCUK VE ANALIK

Çocuk tabiatın bizlere sunduğu en anlamlı ve değerli bir armağandır. Sahip olunan böyle bir değere bakmak, gelişim ve eğitimiyle ilgilenmek ise kutsal olduğu kadar zevkli bir uğraş ve görevdir.

İşte bu görevin sorumluluğunu sevgi, sabır, fedakarlık ve feragatlarla günün yirmi dört saatinde üstlenerek yerine getirme işine ANALIK mesleği diyebiliriz.

Öyle bir meslek ki, okulu ve diploması olmayan tek meslek. Öyle bir meslek ki, karşılığında maddi, manevi hiçbir çıkarı düşünülemyen bir meslek. Bunun ise okulu sevgi dolu yüreğimiz, diploması ise yetiştireceğimiz çocuklarımızdır. Okulu yok dedim; çünkü analık öğretilmez, sadece zaman içerisinde kendiliğinden hissedilerek öğrenilir.

Dıştan gelecek tüm tehlikeler karşısında çocuklarını kendinden önce düşünüp korumayı ve hatta kendini güdüsel olarak öne atmayı hangi okul nasıl öğretebilir?

Analık, mutlu ve akli başında sağlıklı insanlar yetiştirmek için şevkat ve sevgiyle maddi-manevi çocuğu ile bütünleşebilen tek varlıktır.

Çocuk yetiştirmek güç ve karmaşık bir iş ve görevler zinciridir. Ama insana büyük mutlu-

luk veren ve kişiye en çok doyum getiren zevkli bir uğraşıdır.

Bir ananın dünyaya sunabileceği en önemli armağan da sağlıklı, mutlu ve güven dolu olarak yetiştirebileceği çocuklarıdır.

Çocuklarımızın ilk öğretmenleri, yaşamları boyunca da en önemli öğretmenleri de yine analarıdır. Farkında olmadan öğrettiklerimiz onlar için okulda öğrenecekleri tüm derslerin önemli bir başlangıcı olur. Analık zaman içerisinde öğrenilir. Çocuklar da bu zaman içinde tanınabilir. Ayrıca çocuklarımızın dünyadaki çocukların hiçbirine tıpatıp benzemeyeceğini de bilerek kabul etmemiz gerekir. Çocuklarımızı tanımamız demek, onları yetiştirirken hatalar yapmayacağımız anlamına gelmez. Eksik ve yanlışlar karşısında kendimizi suçlamak büyük bir haksızlık olacağı gibi, hiçbir ana da suçlanmaya layık değildir. Çocuklarımızın sayıları arttıkça yanlış ve eksikliklerimizin de sayısının azalacağını bilmeliyiz. Yeter ki öğrenmeye açık olalım. Hiç çocuğu olmayan bir Prof. psikolog çocuk yetiştirme ve eğitimi konusunda altı teori geliştirmiş. Gel zaman

git zaman kendisinin beş çocuğu olmuş. Ama teorilerinden de geriye bir tanesi kalmış, beşi de yok olmuş. Bu da bizlere gösteriyor ki, bir işi bilmekle, söylemek o işi uygulamak ve gerçekleştirmek çok farklı şeylerdir. Bana sorarsanız her ana, hele hele birden fazla çocuğu olan analar, birer madalya almayı çoktan hak etmişlerdir.

ADIM

16 yaşından küçüklere VİZE ve OTURMA İZNI uygulaması üzerine düşünceler...

Bu uygulama bizler tarafından eleştirilirken "VİZE" konusu birinci sırayı aldı. Ben bu yazıda "Oturma İzni" konusunu çok daha önemli hatta tehlikeli bulduğum için ele alacağım. Hatta vizeyi çok da önemsemiyorum. Çünkü hala Türkiye'de çoluğu çocuğu yaşayan bir kişinin şimdi apar topar onları buraya aldırmasına bir anlam veremiyorum doğrusu. Ancak insanların hak ve özgürlüklerinin kısıtlanmasına karşı olduğum için bu uygulamayı reddediyorum. Gelelim oturma izni faslına...

35 yıldır 3 kuşaktır Almanya'da yaşayan Türklere bundan daha kötü bir darbe vurulamazdı. Bu uygulamayla yabancı düşmanlığı, dışlama, sınıflandırma ve daha birçok olumsuzlukların kapısı açılıyor, işte başta değindiğim tehlikeyi bu gelişmelerde görüyorum.

Önce yasal uygulamaya bir bakalım. Bu uygulamadan daha çok 3 cü kuşak etkilenecek. Çocuklar annelerinin pasaportlarında kayıtlı oldukları için onlara da aynı oturma izni verilecek. Eğer annede süresiz veya oturma hakkı bulunuyorsa pek sorun çıkmayacak sanırım. Bir de madyonun diğer yüzünü çevirelim. Bilindiği gibi 2 ci kuşak hem yasalar önünde hem de günlük yaşamda hep zorluk ve kısıtlamalarla karşılaştı. Onların varlığı gözardı edilmiş sorunların kucağına itilmiş ve çözümler ihmal edilmişti. Ailede ve toplumda dışlandılar. Ana, baba harıl harıl

çalıştığı için onlarla yeterli ilgilenemedi, haklarını arayamadı. Hükümet hazırlıksızdı. Doğru dürüst ne okul ne meslek öğrenimi görebildiler, dili yeterli öğrenemediler. Burada hemen vurgulamak istiyorum; yanlış anlaşılmasın. Tüm 2 ci kuşak bu durumdadır demiyorum. Dilimiz varmıyor ama maalesef büyük bir bölümü ...

Düşüncelerimizi sürdürelim. Bu gençler işsizliğin, bunalımın içine düştüler. Aileler bunalımı onları evlendirerek çözmeye yöneldiler. Türkiye'den akraba kızlarını-Almanya'da yasal hiçbir hakkı olmayan- buraya getirdiler. Yani bir soruna yenisini eklediler. Peki, tüm bunların çocukların oturma izni ile ne ilgisi var diyeceksiniz. Yabancılar Yasası'na göre evlenerek gelen bir kadın kocasına bağımlı. Yani kendine ait bir oturma iznine sahip değil. Eğer kocasının işi, yeterli geliri ve evi yoksa kadın kısıtlı oturma izni alır. İşte çocuk

da bundan nasibini alacaktır. Böylece daha bebekken damgalanacak olan Türk ömür boyu bu sorunla uğraşacak. Başta işsizliğin artması, 3 cü kuşağın geleceğinin ne kadar zorlu olacağını şimdiden gösteriyor. Ne yazık ki 35 yılın yüklü faturası onlara ödetilmek isteniyor. Yıllardır, burada doğan, büyüyen insanlara sürekli yabancı oldukları vurgulanırken, diğer yandan da topluma uyum sağlamadıkları için suçlanıyorlar. Bu iki yüzlü davranışı farkedilir bir şekilde arttırmakta Almanya.

Tüm bu gelişmelerden bizler neler çıkarmalıyız? 1) Gelecek günlerin çok zorlu olacağını, 2) Yabancı düşmanlığının tehlikeli bir boyut göstereceğini, 3) Türklerin durumu ciddiye almaları, gerçekleri bu dünyada aramalarını, 4) Çocuklarını yaşadıkları ülkede bilinçli, kendine güvenen kişiler olarak yetiştirmelerini.

Son bir hatırlatma yapmak istiyorum: Birçok Yabancılar Dairesi oturma almak için yığılmadan şikayetçi. Bilindiği gibi 1997 Aralık sonuna kadar süre var. Ayrıca çeşitli kuruluşlar bu uygulamanın kaldırılması için etkinlikler yapıyorlar. Bu etkinliklere katılarak bir güç oluşturmak yerine daha başta yenilgiyi kabul etmek, 35 yılda hiçbir şey öğrenilmediğini gösterir. Gelecek kuşaklara güvenli bir yaşam bırakmak bizlere düşüyor...

Z. ÖZÜGÜL

YETKİLİLERE AÇIK MEKTUP

1997 yılı 8 Mart Kadınlar Günü kutlaması için birlikte hazırlık yapan Türk kadınları, dernekler ve kuruluşlar, 16 yaşından küçüklere VİZE ve OTURMA İZİNİ uygulamasını protesto etmek için Alman partilerine, kuruluşlara, kilise ve diğer yetkililere, aşağıdaki açık mektubu gönderdi. Bu konunun Mart ayında Eyalet Meclisi'ndeki görüşmede kabul edilmemesi için bir güç oluşturup sesimizi yükseltmenin zamanıdır şimdi...

Biz aşağıda isimleri bulunanlar yürürlükteki haksız uygulamanın hemen kaldırılmasını talep ediyoruz:

Kasım 1996 Türklerin Almanya'ya gelişlerinin 35 ci yılıydı. 1 yaşında annesinin kucağında gelen çocuk şimdi 35 yaşında. Anne babası yaşlandı. Bir ömürleri burada geçti. Gençliğimiz, sağlığımız, kuvvetimizle bu ülkede çalıştık. Alman gibi görevimizi yerine getirdik. Evet, 35 yıldır ve 3 kuşak buradayız. Onlar ne kadar "Ausländer" deseler de, biz "Inländer"iz. Bizi "Ausländer" yapan, kağıt üzerindeki uygulamalar. İşte yeni çıkartılmak istenen yasa ile dağın zirvesini aşılıyorlar. Çocuklarımızı daha bebekken damgalayacaklar ve onlara bu damgayı ömür boyu taşıtacaklar. Neden gerek görüyorlar buna? Kimse mantıklı bir cevap veremiyor. Ancak biz bu uygulama ile 3 cü kuşağa büyük bir darbe vurmaya hazırlanıldığını görüyoruz. Onların artık burada kalıcılığı, ve "Inländer" oldukları inkar ediliyor.

Birleşik Avrupa'nın başını çeken Almanya, kendi ülkesindeki bu ayrımcılığı nasıl yapabiliyor? Birleşik Avrupa aynı zamanda anlayışı, özgürlüğü, insanların hoşgörülü ilişkilerini amaçlamıyor mu? O zaman Almanya'daki bir grup insan neden dışlanıyor, damgalanıyor? Almanya bu "kamburu" Birleşik Avrupa'da nasıl taşıyacak? Ülkedeki yabancı düşmanlığı ateşlenmeyecek mi? Yakılan evler, ölen insanlar her seferinde Almanya'nın dünyadaki imajını olumsuz etkilemiyorlar mı?

Beyler, Bayanlar: Önce bir düşününüz lütfen... Sürekli yabancı düşmanlığı ile suçlanan Alman Toplumu da, bizi "Inländer" olarak kabul etmek istiyor. Tüm olumsuzlukların yükünü taşımak istemiyor artık...

Bilindiği gibi 1997 "AVRUPA YABANCI DÜŞMANLIĞINA KARŞI" yılı ilan edildi. İnsanların hoşgörüsü, anlayışı, barış içinde birlikte yaşadığı saygın bir Almanya için uğraşmak hepimizin elinde. SİZLERDEN BU HAKSIZ UYGULAMANIN KALDIRILMASI İÇİN UĞRAŞ VERMENİZİ DİLİYORUZ:

Wir, die unten aufgeführten Personen und Gruppen fordern die sofortige Aufhebung der zur Zeit angewandten Visums- und Aufenthaltspflicht für die unter 16 jährigen Kinder.

Vor 35 Jahren sind die ersten Türken nach Deutschland gekommen. Ein einjähriges Kind, das damals mit seiner Mutter nach Deutschland gekommen ist, ist mittlerweile 35 Jahre alt. Die Eltern sind alt geworden. Ihr halbes Leben haben sie hier verbracht. Mit ihrer Jugend, Gesundheit und Kraft haben sie in diesem Land gearbeitet. Genauso wie die deutsche Bevölkerung sind sie ihrem Pflichten nachgekommen.

Also seit 35 Jahren bzw. 3 Generationen sind wir hier. So oft sie uns auch "Ausländer" nennen, sind wir "Inländer". Was uns zu Ausländer macht, sind die Gesetze und Vorschriften. Mit dem neuen Gesetz ist die Höhepunkt erreicht. Unsere Kinder werden damit schon als Babys abgestempelt und müssen ihr ganzes Leben lang mit-schleppen.

WORIN LIEGT DER SINN DIESES GESETZES?

Keiner kann eine logische antwort geben. Aber wir sind davon überzeugt, daß mit dieser Regelung eine Stigmatisierung der nachfolgenden Generationen in die Wege geleitet wird und gesetzlich verankert wird. Sie wollen leugnen, daß viele Türken zu Inländern geworden sind. Wie kann ein Land wie Deutschland, das ein Vorreiter für das vereinigte Europa ist, Diskriminierung zulassen?

Strebt das vereinigte Europa nicht nach Verständnis, Freiheit, Toleranz zwischen den Menschen? Warum wird dann in Deutschland ein Teil der Bevölkerung diskriminiert und abgestempelt? Wie wird Deutschland dieses Vorgehen in einem vereinigten Europa vertreten können? Wird dadurch die Ausländerfeindlichkeit im Lande nicht immer wieder neu geschürt? Zeigen die verbrannten Häuser und getöteten Menschen nicht ein negatives Bild von Deutschland in der Welt?

Meine Damen und Herren, bitte denken Sie darüber nach! Die deutsche Gesellschaft möchte nicht weiter als ausländerfeindlich gelten, sondern mit uns friedlich zusammenleben. Wie wir alle wissen, ist 1997 zum Jahr "EUROPA GEGEN RASSISMUS" deklariert worden. Es liegt in unseren Händen ein Deutschland, in dem die Menschen friedlich und tolerant zusammen leben, zu verwirklichen.

WIR MÖCHTEN, DASS AUCH SIE IHRE STIMME GEGEN DIESE UNGERECHTIGKEIT ERHEBEN.

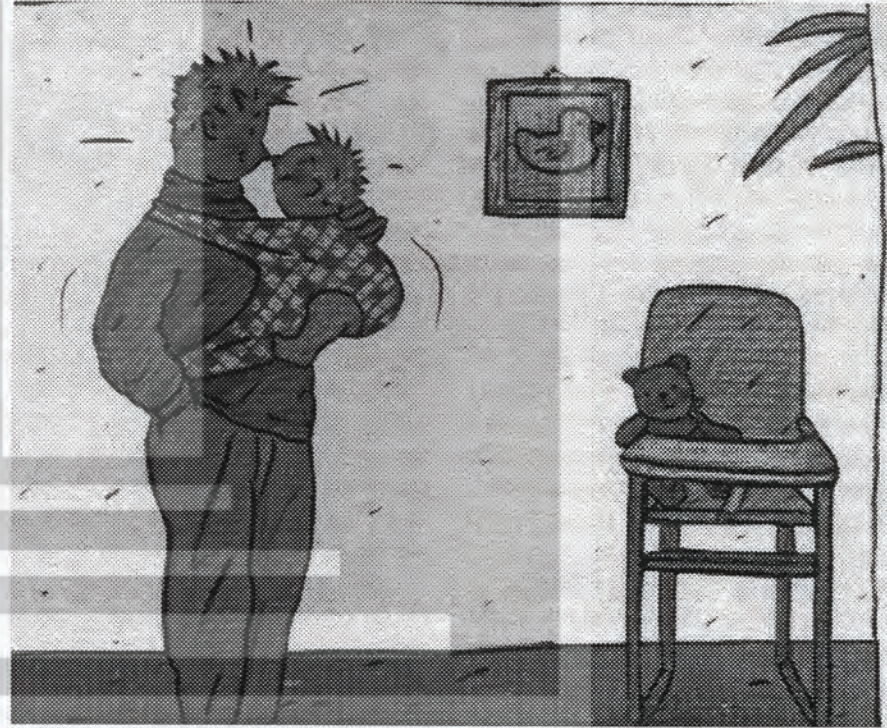
- Türkische Frauenverein in Gelsenkirchen e.V.
- Verein zur Förderung der Ideen von Atatürk e.V. BR DEUTSCHLAND
- Türkische Lehrerverein e.V.
- Türkische Lehrer und Erzieherverein (Hiberniasstr.7, 45879 GE.)

BABALARA UYARI

Son 15 yıl içinde, bebek ve küçük çocuk eğitiminde babanın da rolü araştırılmakta. Eskiden babalar çocuklarıyla ilgilenmek için, onların konuşmayı öğrenmesi hatta okula başlamalarını beklerlerdi. Açıkcası onların rolü akşamları sert ve disiplinli bir baba rolü oynamak olmalıydı. Baba ve çocuk için de hiç te güzel olmayan bir roldü bu. Zamanımızda ise, babanın da bir kadın gibi iyi bir anne olabileceği ve çocukla candan ve duygusal bir ilişki kurabileceği anlaşıldı. Her ikisinin de varolması rolleri olumlu bölüyor. Anne ve babanın karakterine göre çocuk, her ikisinde de değişik ilgiyi bulabiliyor. Babalar daha çok onlarla sert oyunlar ve spor yapanlar oluyor. Hatta annelerin korkulu dakikalar geçirmesine rağmen, bu oyun ve sporlar oldukça rizikolu oluyor. Babalar oğullarını vücutça ve kafaca zorlarken, kızlara gereğinden fazla dikkatli davranmakta, hatta onlarla çoğu zaman ilgilenmemekteler. Onların bu davranışı ailede kadın erkek rolünü açıkca ortaya çıkarmaktadır. Peki bunun olumsuz yanı nerede diye sorabilir babalar? Araştırmacıların, pedagogların ve psikologların cevabı hemen hazır: Toplumda, çevresine iyi-kötü (kötü daha çok) olaylarla mücadele edecek, sorunların hakkından gelebilecek, haksızlıklara boyun eğmeyecek bir insan yetiştirmek istiyorsak, çocuklarımıza eşit davranmalıyız. Birkaç örnek: Oğlumuzla futbol oynuyorsak, kızımızı da almamız aramıza. Kızımız masayı toplarken oğlumuzu da göndermeliyiz yanına. Oğlumuz ağlarsa "erkekler ağlamaz" dememeliyiz. Onun insanlık duygularını yok ederiz. İnsan güler de ağlar da... Kızımız sevincini neşeli, gülerek belli ediyorsa onu "kızlar bağırarak gülmez, konuşmaz" diye susturmamalıyız. Kızımız okumak isterse "yeter, sen evlene-

ceksin" dememeliyiz. Oğlunuz, sizin kafanıza hiç uymayan bir mesleği seçtiğinde onu kınamamalıyız. Bu karşılaştırmalar sürüp gider. Anneler çoğunlukla oyunlarında oyuncakları kullanarak çocukların konuşma yeteneğini geliştirmeyi amaçlarlar. Anneler de yukarıda saydığımız erkek-kız ayırımını yapıyorlar çoğu kez. Herşeye rağmen, hem anne hem de baba kendi davranışlarına göre çocukların

rolüne dönersek: Baba sevgisinin eksikliğinin çocuklarda ciddi sorunlar tarattığı belirlenmiş. Örneğin baba ile erkek çocuk ilişkisinin azalması cinsel sapmalara neden olabiliyor. Ruhsal sorunlar nedeniyle hastaneye başvuran 100 çocuk arasında yapılan inceleme sonunda, bu çocukların yüzde 20'sinin babanın ilgisiz olduğu aileden geldiği belirlenmiş. Bunlarda okul başarısızlıkları ve cinsel kimlik

gelişmesini teşvik ederler. Böylece, küçük çocuk, ailede annenin yanında başka birisinin varlığını, ona güvenebileceğini ve ondan birşeyler öğrenebileceğini görür. Bu nedenle çocuk, yalnız bir kişiye değil, birçok sığınaçağı limanları olduğunu saptar.

Günlük yaşamında çocuk, yemesinde, uykusunda, yıkanmasında ve oyun zamanlarında belli bir düzene uyması gerekmektedir. Ancak bu düzenlilik monotonluğa dönüşmemelidir, istisnaların olabileceği gözönünde bulundurulmalıdır. Bu düzeni bir anne gibi baba da uygulayabilir.

Tekrar araştırmalara ve babanın

kargaşası görülüyor. Fransa'da yapılan bir araştırmada, 2 çocuktan birinin babalarından çok televizyonu sevdiği belirlenmiş.

Bundan sonra pek söylenecek birşey kalmıyor artık. Sadece "BABALAR DİKKAT" diyoruz...

Z.Özügül

BİR ÜMİT

Sirkeci garı akşam saatleri kaynaşma içindedir. Banliyö trenleri ile Avrupa ekspreslerinin gidip geldiği bu yerde, gelen trenlerden inen yolcular binen ve bekleyenlerin karşılaştıkları andaki kargaşalık, gıcırtilı demir tekerlek gürültülerine eşlik eden yüksek sesle bağışmalar, telaşlı kıpırdanmalar, hamalların, simitçilerin, gazetecilerin şarkılı, türkülü satış reklamları, insanları tek tek olmaktan çıkarır bir bütün haline koyar. Bu bütünlük Sirkeci garının karakterini belirler. Böylesine hareketli bir ortamda ağır ağır yürüyenler loş aydınlığın da yardımıyla adeta görünmez olurlar.

Köyden gelenler, trenlerin hiçbir zaman saati gelmeden önce kalkmayacaklarını, onların bir tarifiyesi olduğunu bilmezler, tersine köyün otobüsleri gibi dolar dolmaz gidivereceklerini ya da ara istasyonlardaki gibi sıkış tepiş doluverceğini sanırlar, koşarlar. Şehirli ise iyi yerlerin kapılacağı korkusu ile geç kaldıklarını sanıp koşarlar. İşçiler? Onlar zaten her yerde koşu halindedirler. Burada hangi koşulda olursa olsun evine gidebilmek için trene binebilmek ve oturacak bir yer bulabilirlerse birazcık dinlenebilmek isterler. İstanbul'un en renkli, en çalkantılı yerlerinden biridir Sirkeci Garı. Seks kitaplarını gizli gizli satanlar, anahtarcılar, döviz bozanlar, lahmacuncular iç içedirler. Satıcıların dışında ortak istek trene binip oradan bir an önce uzaklaşmaktır.

Bu patırtı gürültü arasında kimseye çarpmadan kendine yol açmaya çalışan bir genç bir kız, zorlukla taşıdığı bavulunu sürüklercesine çekeştiriyor, garın bir ucundan öbür ucuna doğru yürüyordu. Etrafı hafifçe mor halkalarolmuş göz yuvalarından, ürkek, kaygılı bakışlarından ve yüzündeki anlatımdan yorgun olduğu anlaşılıyordu. Tabii ki onda da herkes gibi trene binmek, iyi bir yer bulup oturmak isteği vardı.

Siyah, hafif dalgalı, özenilmeden kesilmiş kısa saçları alnını örtüyor, uzun burnunu daha belirli hale getirirken yüzündeki tek güzel yeri olan kara, iri gözlerini gizliyordu. Şişmanladıkça daralıp sökülen elbisesinin bazı yerlerini elle dikmişti. İpliklerin renkleri her ne kadar kumaşa uydurulmaya çalışılmış, dikimleri gizlenmişse de yine sırtıyoy,

basit ve kötü giyimine daha da sefalet katıyordu. Bir zamanlar güzel olabilir görünümü veren örgü ceketi, yanlış yıkamalar nedeni ile renkleri karışır gibi olmuş ve kimi yerleri sarkarken kimi yerlerinden daralmıştı. Kolunun biri enine genişlemiş, öteki ise boyuna uzamıştı. Üstünden başından yoksulluğun izleri okunuyordu kısacası. Hiç saygı uyandırmayan zevksiz ve ucuz kılık kıyafetine uygun yanlış eğitilmiş, kendine güvensiz davranışlarla, korkak hareketlerle trenin yüksek basamaklarına adımını attı. Tatilden dönüyor izlemine versin diye özentiyile güneşte bronzlaştırılmış pırl pırl tumbul bacalarının açılmasını engelleyen siyah dar eteği zorlanınca bir yerlerinden çitirdadı, yırtılır gibi sesler çıkarırdı. Dünyanın en zor işini yapıyordu sanki. Aklının bir kısmı yükünde bir kısmı da eteğinde bir kısmı da oturabileceği yerdeydi. Taş taşıyormuşçasına inledi ve güçlkle bavulunu kaldırdı ve trene bindi. Terlemişti. Bir hamal tutmak için parası yoktu hem de bavulu çalınır diye evden korkutulmuştu.

Kompartımanlarda birer ikişer yolcular cam kenarlarına yerleşmişler, pencerelelerinden kendilerini uğurlamaya gelenlerle son konuşmalarını yapıyorlardı. Genç kız da bir cam kenarı aradı. Koridor boyunca umutla yürüdü. Boş bir oda bulduğundan sevinerek içeri girdi. Tren yeni gelmişti. Kompartımanın havası henüz temizlenmemişti. İçi nefes ve ne olduğu belirsiz kokularla doluydu. Uzun zaman bu havaya alışmadı, sonra unuttu.

Sabahın köründen beri yollardaydı. Külüstür otobüslerin bozuk asfaltlardaki hoplayıp sıçramasından, uzun uzun yürümekten ve eşyalarını sürüklemekten canı çıkmıştı. Artık son yolculuğuydu bu tren. En uzun ve son. Bütün gün yol alacak sonra Edirne'ye varacak, yatılı olduğu okula kapana girer gibi girecekti. Okul bahçesinin erkek lisesi ile arada set

çeken yüksek taş duvarlarını, doğru dürüst erkek görmeden geçireceği sekiz ayı düşününce şu zahmetli yolculuğa şükür eder gibiydi. Özgürlük olarak görüyordu bunu. Orada tutsak olduğunu sanıyordu.

Bavulunu oturacağı koltuğun hizasına gelen rafa koydu. Dar gelen eteğinin fermuarını açtı, derin bir soluk alıp yerine yerleşti. Bütün gün hiç bir yerde tuvalete gidememiş olmaktan dolayı çok rahatsızdı. Fakat yine de hemen yapmamalıydı bu işi. Çünkü yerinden kalkmaması gerekiyordu. Belki kompartımana gelenler olurdu. Yerini iyce garantilemeliydi. Hele bir tren hareket etsin. Sonra gideceği yere giderdi nasıl olsa. Eteğini hafifçe sıyırdı, bacak bacak üstüne attı, güzel olup olmadığını kontrol etti.

Dışarıda yolcular daha da kalabalıklaşmış, kaynaşma içindeydiler. Birbirlerini uğurlayanlar, tekrar görüşmek isteyenler, ağlayanlar, gülenler. Şimdi rahatça onları seyredebilirdi. Simitçiler, sucular dolaşıyorlardı. Bir simit alabilirdi, ama simitçinin içeri girmesi gerekiyordu. Yerinden kalkmanın zamanı değildi. Gözleri ondan ona, ondan ona kayıyordu. İnsanlar güzel, insanlar çirkin, insanlar uzun boylu, insanlar kısa boylu, şişman, zayıf idiler. Kimi fakir, kimi zengin görünümlü

idiler. Ne kadar şıktı şu hanım örneğin. Eldivenleri, (son günlerde eldivenli elleri çok beğenir olmuştu) bedenine oturmuş kusursuz dikişli tayyörü, makyajından ötürü daha da iri ve anlamlı görünen gözleri, topuklu parlak ayakkabıları.

"Zengin olmalı." dedi içinden. Onun gibi olmak için zengin koca bulmalı. Taa... çocukluğundan beri kafasına sokmuşlardı:

"Zenginlik Allah vergisi ve talih işiydi. Bu talih ancak zengin bir koca ile kapıyı çalabilirdi." Ne var ki nasıl bulmalıydı o zengin kocayı bu çirkinlikle?

"Çirkinsin." diyordu annesi.

"Sana kim bakacak?" diyordu. Kendisi birine bakmaya kalkışsa hemen, gizlice çimdikliyordu. Hem göz açtırmıyordu, hem de çirkin dediği kızı, kendisinin karar vereceği, iyi olduğuna karar vereceği bir kocaya varsın istiyordu. Filmlerde gibi birisine rastlamaktı tek dileği. Zengin fakir aşklarına benzer şekilde. Aklını fikrini kocaya takmıştı. Okumak, meslek sahibi olmak isteği çoktandır ikinci sıraya itilmişti. Arzu doluydu içi. El ele tutuşabileceği, yakışıklı, paralı, herkesin özeneceği birisi. Resimlerde öpüşenleri görünce, romanlarda okuyunca, kendisine sürtünen beğendiği kişileri hatırlayınca hele de filmlerde sevişenlere bakınca aniden bir sızı saplanıyordu yüreğine. Göğsünden aşağılara doğru kayan, bir yerde biriken sıcak su gibi yakıcı fakat yine de hoş giden, vücudunun istek dolu sızısıydı bu. Trende, otobüsde, yolda izde hep bekleyerek, umut ederek yaşıyordu. Belki bu tren yolculuğu şans getirirdi. Burada tanışacağı zengin bir kocaya yaşamını mutlulukla bağlayabilirdi.

Dışarıda geç kalacağım korkusuyla koşturan, bağrıışan kalabalığa dalmıştı. Kimini görüyor kimine görmez gözlerle bakıyordu. Yorgunluktan, daha şimdiden duyduğu ev hasretinden içi uyuşmuş, göz kapakları kapanmak üzere idi ki, aniden gürültü ile kompartıman kapısı açıldı, yerlerin sahipli olup olmadığını sormadan içeri doluşan bir sürü insan dışarının havasını ve kokusunu da birlikte getirdiler. Ana baba, iki oğul bağrıışa çağrıışa yerleri kapıştılar. Eşyalarını sağa sola sokuşturdular. Yolda geçen ve etkilendikleri bir olayı yüksek sesle anlatmaya koyuldular. Genç kız hepsinin yüzüne tek tek beğenmez şekilde ve umursamazlıkla baktı. Hiç biri ile konuşmaya niyeti yoktu. Fakir görünümlüydüler. Kafasını çe-

virdi. Kendine varlıklı, ciddi bir hanım süsü verdiğini zannetti. Kendini beğenmiş ve kültürlü kızlar her gördükleri ile konuşmazlardı. Bir, kendini büyük tutacaktın. Bir şey sorarlarsa küçümseyerek cevap verecektin. Bir de kimseyi adam yerine koymayacaktın. Böylece kıymetin çoğalır, insanların nazarında adam yerine geçerdin. Kız dediğin davranışlarıyla saygı uyandırmalıydı.

Trenin kalkım saatine az kalmıştı. Kompartımandakilere bakınca, bu uzun yolda da biriyle tanışabilmek umudunu kesmek üzereydi artık. Üzüntü ile yolculuk yapacağı insanlara tekrar bakmak için kafasını döndürdüğünde, boş kalan tek yere iyi giyimli genç birinin gelip yerleştiğini gördü. Birden yüreği hop etti, heyecanlandı. Hemen de karar verdi. İşte beklediği nihayet gelmişti. Bu genç biraz sonra onun kendini beğenmiş tavırlarına vurulacak ve evlenme teklif edecekti. Gözünün önünde yüzükler parıladı. Şimdi kendine biraz daha dikkat etmesi gerekiyordu. Ne olur olmaz konuşmaya kalkarsa onu yerine mıhlıyacak cevaplar verecekti. Konuşmayı çok severdi. Ağzına ilk geleni söyler, yine de çok düşünülüp söylenmiş sözler gibi etkili olsun isterdi. Ne olursa olsun ona hayranlık göstermeyecek, hatta küçük düşürecekti. elbette ki genç onu çok beğenecek ve üsteleyecekti. Parmağındaki taşlı yüzüğün taşını avucunun içine döndürüp altın kısmını meydana çıkardı. elini yanağına dayayıp nişanlı süsü verdi. Geçen yaz Gülseren öyle yaptığını söylemişti. Fakat tanıştığı genç: "Nişanlı olmanız benim için farketmez." demişti. Ne güzel söz. Bunu söylemekle sevgisinin derinliğini, kuvvetini belli ediyordu. Bu arada Gülseren'in o gence, tanışmadan nice cilveler yaptığından, verir gibi gülüp heveslendirdikten sonra korkuyormuş gibi geri çektiğinden, bu işin dozunu çok güzelce ayarladığından haberi yoktu.

Tren, kara trenlere has tiz ve hoş giden romantik düdüğünü çaldı. Dışarıda son kucaklaşmalar, ağlamalar, tembihler oldu. Kondöktör düdüğünü öttürdü, kırmızı yuvarlak levhasını salladı. Tren bir ileri bir geri yavaşça sallandı, kazanından buhar fışkırttı, onun sesine demir tekerleklerin hızla patinaj yapar gibi dönüş sesleri karıştı ve nihayet hareket etti. Bir süre sonra tak tak, tak taka seslerine ağaçların, telgraf direklerinin, evlerin, tarlaların geriye doğru kaçışları eklenmişti.

Uzaktan uzağa görülen dağlar ise beraber geliyordu. Herkes yerinden memnundu. Bir süre hiç kimse gözlerini camdam ayıramadı. Gün yavaş yavaş karardı, yerini akşama bıraktı, elektrikler yandı.

Gecenin bulutsuz lacivert gökyüzünde pırlıl pırlıl dolunay kompartımanın penceresinden bir görünüp bir kayboluyordu. Çoluk çocuklu aile paketlerinden birini açmış, yiyeceklerini ortaya çıkartmıştı. Çocukların: "Ekmek, su" diye bağrıışarak isteklerine ağız şapırtıları karışmış, kompartımanın içi daha da kokuşmuştu. Bu durum genç kızı incitiyor, açlığının yanında romantik duygularını da zedeliyordu. Bir süre sonra yerinden kalktı, trenin sallantısına uyup kimsenin kucağına düşmemeye gayret ederek ve yürümesine engel olan paketlerin üzerinden atlayarak dışarı çıktı. Maksudı tualete gitmekti ama bu çirkin isteğini belli etmemek için esas niyeti camdam bakmış gibi önce koridorda eğlendi. Pencereyi açtı, dışarı baktı, kondöktörü gördü, sanki yabancı değil de bir tanıdık gibi selam verdi ve yavaş yavaş oradan uzaklaştı.

Tuvalet bütün genel yerlerde olduğu gibi pislik içindeydi. Amonyaklı havasını içine çekmemeye uğraşarak zorlukla işini gördü. Musluktan ancak akıtılabildiği birkaç damla su ile elini yüzünü yıkadı, saçlarını taradı, biraz kendine çeki düzen verdi çeçabucak oradan uzaklaştı. Şimdi kendini iyi hissediyordu, düşüncelerini yola koyabilirdi.

Yerine döndüğü zaman, birkaç dakika sonra kendisi ile tanışmak isteyeceğini ve: "Hangi kitapları seversiniz?" diye konuşmayı sürdüreceğini, daha sonra da evlenme teklif edeceğini zannettiği genci gördü. O ise genç kızın kendisine duyduğu duygu ve planlardan habersiz, gözlerini ertesi sabah Edirne'de açmak üzere çoktan uyumuş, kafası trenin sallantısı ile birlikte sağa sola yalpa vuruyordu.

1987 Herten, Birsen Samancı

Güncelliğini Yitirmeyen Bir Kitap

Baskına uğramış evler, yakılmış camiler. Yaşadığı acılardan sonra Bursa 1925'te tüm güzelliği ile bahara kavuşuyordu. Hiçbir olay, ağaçların, çiçeklerin özgürlüğünü elinden alamamıştı.

Bursa'ya Mustafa Kemal geliyordu. Tutsaklığa başkaldıran, özgürlüğünü herşeyin üstünde tutan bir milletin elinden tutmaya geliyordu. Herkes O'nu görmek için sokaklara dökülmüştü.

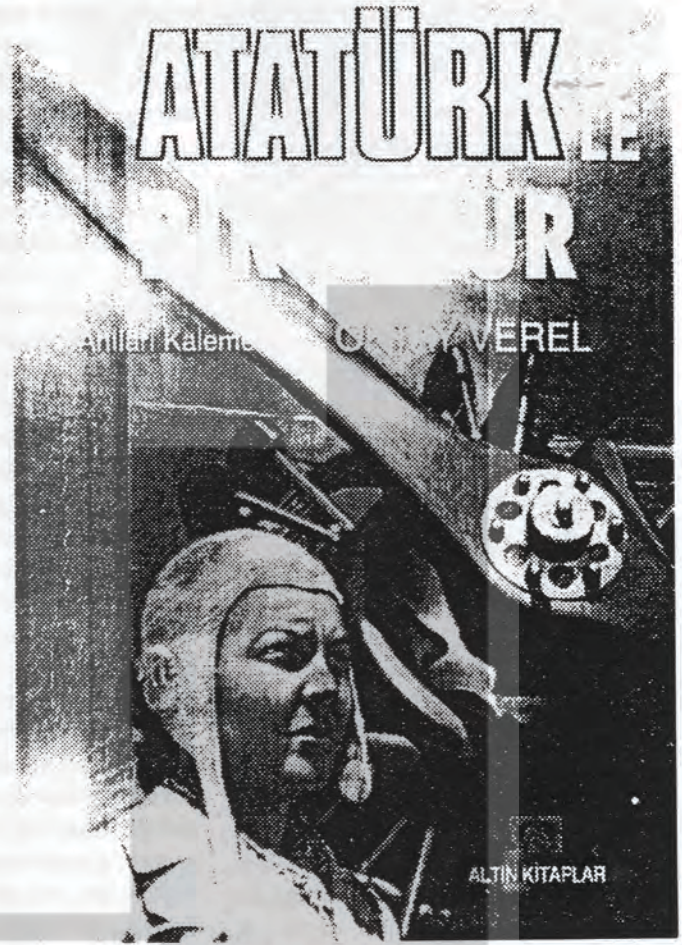
Bir küçük kız vardı bunlar arasında. Annesini, babasını kaybetmiş, çok sevdiği ağabeyinin himayesinde yaşayan. Sabiha idi adı. Aile, savaştan arta kalmış tüm sıkıntıları çekiyordu. Onlara yük olmadan yatılı bir okulda okuyabilseydi. Çok istiyordu okumayı.

Mustafa Kemal bitişik köşkte kalacaktı. Ah O'nu bir görebilseydi, dünyalar onun olacaktı. Başardı da. Bütün engelleri aştı, koştu yanına. Güven veriyordu gözleri insana, başını babası gibi okşamıştı. Ağlamamak için zor tutuyordu kendini.

'Ben okumak istiyorum' diyebilirdim; heyecandan konuşamıyordum. Benim maceram, O'nunla yakınlığım işte böyle başladı. Manevi evladı oldum. Ankara'da iki kızı daha varmış benim gibi. Sonradan bana takılan ad 'Atatürk kızı Sabiha' oldu. Bizim için öğretmen tutularak üç kardeş beraber okuduk ilkokulu. Gazi Paşa'nın her sözü bir ders, her bakışı bir güvendi bizim için. Beni yanımdan hiç ayırmıyordu.

Bir akşam bizi Arnavutköy Kız Koleji'ne yollayacağını söyledi. Bunu çok istiyordum, ama bu benim için ikinci defa yuvadan kopuş olacaktı. İkinci ayrılık acısını yaşıyordum sanki. Okulumu çok seviyordum, zayıf bünyem boğazın sert havasına dayanamadı, hastalandım. Sonra Üsküdar Amerikan Kız Koleji'ne nakil oldum. Yazları Gazi Paşa'nın yanına geliyordum. Atları çok severdim, at sporuna başladım. Her attığım adımla O'nun güvenini kazanıyordum.

Okuyordum, bu konuda seçeceğim kitapları O gö-

sterdi. Her konuda benim için öncü ve öğreticiydi. Kültürün, Batılı ülkelere yetişmemizde en büyük yardımcı unsur olacağını düşünürdü. Bir de memleketin her yanı demir ağlarla, fabrikalarla, okullarla donansın isterdi. 'Havacılık Batı'ya yönelik hamlelerimizden biri olacaktır' derdi. İlk on yılda Türk Hava Kurumu rayına oturdu.

Bir sohbetimde 'havacı olmak ister misin?' diye sormuştu. Çok sevindim. Kendimi havacılığa adadım, göklerin aşığı oldum. 'Atatürk kızı, göklerin kızı da' oldu. Başarılarım O'nu çok mutlu ediyordu. Özel dersler aldım. Erkek arkadaşlarımla Rusya'ya eğitime gittik. Bu bir aylık süre zarfında akrobasi eğitiminden de geçtim. 1935 yılının Ocak ayında planör öğretmeni ünvanını ve diplomamızı aldık. Havacılığı savaşın dışında ve insanlığın daha büyük hizmetlerinde görmek umudunu yaşamak istiyordum. Gazi Paşa her zaman ve her yerde

barıştan yanaydı. O her zaman barışı savundu.

Gazeteler hep bizden bahsediyordu. Bu, bizi adımızı duyurduğumuz için de mutlu ediyordu. Bir süre de Moskova'da kalacak, motorlu uçak okuluna gidecektim. Böylece havacılığın her dalında öğretilenlik yapabilecektim.

Türkiye'ye dönünce Eskişehir Askeri Tayyare Okulu'ndan Ankara'ya iki öğretmen geldi, onlardan ders aldım.

Herşey yolundaydı. Sonra Eskişehir Tayyare Okulu'na gönderildim.

Dünyada ilk kadın pilot olacaktım. Oldum da. Eskişehir'de eğitimim iki yıl sürdü. Boyumun kısalığından ötürü bana özel uçak verilmişti.

Bröveni aldığımın ertesi günü Eskişehir Birinci Tayyare Alayı'na verildim.

Orada savaş uçaklarıyla görev yapıyordu. Amerika'dan alınan tek kişilik avcı uçaklarıyla göreve gidiyordum. Tam bir subay gibi yetiştim. Askeri okuldan mezun olup orduya bağlandım.

Dersim'de küçük bir başkaldırı varmış, erkek arkadaşlarımla, bu harekate başarı ile katıldım. Her zamanki gibi görevimizi tam anlamıyla yerine getirdik. Bir madalyayla onurlandırıldım. Tüm ajanslar, dünyanın dört bir yanındaki ajanslar bir Türk kızının başarısından bahsediyorlardı. Bir yerlere gelmişsem, bana herşeyde destek veren Paşam'a borçluydum. O şöyle diyordu: 'Yolumuz büyük Türk kadınına çalışmalarımıza katmak, yaşamımızı onunla birlikte yürütmek, Türk kadınına bilim, ahlak, toplum ve ekonomi yaşamında erkeğin ortağı, arkadaşı, yardımcısı ve desteği yapmak yoludur.'

Yıllar, uğraşlar, mutluluklarla akıp gidiyordu. 1937 yılının Cumhuriyet Bayramı'nda Atatürk beni çağırırdı. 'Cumhuriyet Bayramı töreninde yalnız başına uçarak akrobasi hareketleri yapacaksın,

alçak uçuş yapıp halkı selamlayacaksın ki tek başına uçtuğunu görsünler' dedi. O'nun her sözü benim için emirdi. Dediklerini yaptım, çok alçaktan uçarak halkı ve ayrıca Atatürk'ü selamladım. Halkımın coşkusunu hiçbir zaman unutmayacağım.

Bu başarılarımı dünyaya da ispat ettim. Balkanlar'da ilk Türk kızı olarak, Yunanistan, Bulgaristan, Yugoslavya ve Romanya'ya uçtum.

Her memlekette ayrı ayrı büyük ilgi gördüm. Bu benim en uzun uçuşumdu.

Halkların dostluklarını, sıcaklıklarını tattım. Nişan'lar aldım. Ama ben mutsuzdum. Başarılarım en büyük acılarla gölgeleniyordu. Atatürk hastaydı. Buna tüm dünya üzülüyordu, gittiğim yerlerde bana hep O'nu soruyorlardı. Hastalığına rağmen başarılarımı kutluyor, bana haberler yolluyordu.

Acım sonsuzdu. O'nu kaybetmek benim için de ölmek demektir. Anlatmak imkansızdı duygularımı. Bir yabancı devlet adamı 'Atatürk'süz bir dünya ilginç olmaktan uzaktır' diyordu. Ama O'nun ilkelerine sarılırsak, çizdiği yoldan yürürsek sanırım bu dünya ilginç olacaktır. Diyordum ki, 'Gidiyor bir daha rastgelmez tarih eşine.'

10 Kasım 1938'de O büyük insanı tarihe gömdük. Şimdi ben Ankara'da anılarımla başbaşıyım.

Seni düşünüyorsam, seni anlıyorsam, seni seviyorsam, senin yolundaysam yaşıyorum demektir."

Yokluk koşulları içinde bir Türk kızının, destek ve teşvik gördüğü zaman nasıl bir yıldız gibi yükseldiğinin gerçekten heyecan verici öyküsünü tanımak istiyorsanız, Sabiha Gökçen'in Altın Kitaplar Yayınevi'nden çıkmış olan (1994) "Atatürk'le Bir Ömür" kitabını okuyun derim.

Nesrin Görsev

MOSTAR'DAN GÖREME'YE...

İlk durağımız Abant gölü. Göl çok güzel, çok sakin. Fazla sakin. Doğa bozulmamış, göldeki nilüferler, gölün kenarındaki sazlar romantik bir hava yaratıyor, sessiz ve dinlendirici bir ortam. Bize fazla sakin, adeta sıkıcı geldi. Göl kenarında bir tek otel var, Başka hiçbir şey yok. Belki kış sporları yapıldığı mevsimde ortalık kalabalıklaşıyor ve eğlenmeli oluyor.

Bolu'ya uğruyoruz; Bolu'da seneler öncesine göre hiçbir değişiklik yok. Şehir aynı yerde sayıyor! Ortalık toz toprak, bakımsız bir il. İlgili çekici hiçbir tarafı yok.

Akşama Ankara'dayız. Müthiş bir sıcak var. Ankara çok büyümüş, genişlemiş, yayılmış, gelişmiş. Yoğun bir kalabalık var, sokaklarda zor yürünüyor. Akşam olunca Ankara birden karanlığa bürünüyor, etrafta pek az ışık var. Gençlik Parkı'nın ışıkları olmasa şehir hüzünlü bir havaya bürünürdü.

Ertesi sabah Hitit Müzesi ve Ata'nın Kabir ziyaretinden sonra cayır cayır yanan Ankara'dan ayrılıyoruz. Kayseri'ye doğru yol alırken bitki örtüsü değişiyor, tipik Orta Anadolu çorak, çıplak dağları çıkıyor karşımıza. Her tepenin, her dağın başka bir görünümü, başka bir rengi var sanki. Dağların etekleri ise bol yeşillik. Çok sıkıntılı bir hava var, yağmur başlıyor seviyoruz. Yağmur damlaları arabanın ön camına düşer dümmez buharlanıyor. Yol ıslanmadan yağmur bitiyor.

Yolda verdiğimiz bir mola sırasında ya-ıma yaklaşılan bir köylü evlenmek istediğini anlattı ve bizden gittiğimiz yerlerden kendisine uygun bir eş bulmamızı ısrarla rica etti. "Bir kadın buldum amma iki çocuğu olduğu için uygun bulmadım." diyince, adamcağımızın pek normal olmadığını anlayarak, ısrarlarından kurtulmak için söz verdik ve oradan ayrıldık.

Kırşehir'e giriyoruz. Selçuklular devrinden kalma iki camii geziyoruz. Caca Bey Camii ve Ahi Evran!

Caca Bey Camii 1272 yılında inşa edilmiş. Minaresini teşkil eden tuğlaların arasında tipik Selçuklu mimarisini belirten mavi taşlar serpilmiş. Selçuklular buraya geldiklerinde burası kilise imiş. Aladdin Keykubat devrinde medrese haline getirilmiş, daha sonra ise cami olmuş.

Kitaplar Ahi Evran'ın Horasanlı olduğunu yazar. Fakat Kırşehirli buralı olduğunu ısrarla söylüyorlar. Ahi Evran Camii'nde 6 sanduka bulunuyor. Burada yatanlar ermişlermiş. Tuncay bir ara resim çekmek için arabadan ayrılıyor. Birden arabanın etrafını bir kalabalık sarıyor. Hepsisi güler yüzü, tenleri güneşten kösele görünümü insanlar. Kırık dökük bir Almanca ile birşeyler anlatmaya çalışıyorlar. Türk olduğumuzu öğrenince hem şaşırıyorlar, hem de seviyorlar. Bir kısmı Almanya'da çalışmış. Bizi, iyilik dualarıyla uğurluyorlar.

Kırşehir'den ayrıldıktan biraz sonra Nevşehir il sınırından girerek Hacibektaş'a

varıyoruz.

Hacibektaş, Bektaşî tarikatının kurucusu. 5270 nüfuslu şirin ilçe adını Hacibektaş Veli'den almış. Horasan'ın Nişabur ilinde doğan Hacibektaş Veli Hazretleri, Anadolu'da Din Türkçülüğü hareketinin ilk temsilcisi olmuştur.

"Bektaş" sözü, sıra arkadaşı, emsal, akran, eş, mertebe arkadaşı, bey ile prens ile eşit anlamlarına gelir. Doç. Dr. Bedri Noyan'ın kitabında "Babası, anası Türk, kendisi halis Türk oğlu Türktür." diye bir cümle geçer. Hacibektaş Veli'nin soyu Yedinci İmam Musa Kazım'a ve ondan Hazreti Muhammed'e kadar ulaşır. Bu soy zinciri kendisinde biter, çünkü evladı olmamıştır.

Aşıkpaşazade tarihinde şöyle bir kayda rastladım: Hacı Bektaş Veli Horasan'dan, Menteş adında kardeşiyle Sivas'a geldi. Baba İlyas Horasanî'ye intisab ettiler. Bu intisabtan sonra Hacı Bektaş Veli Kayseri'ye, oradan da Kırşehir'e gelir ve Karacahöyük, bugünkü Hacibektaş ilçesine yerleşir.

Aldığım bilgilere göre Hacı Bektaş Veli uzunca boylu, narin yapılı, top sakallı, iri el gözlü, açık alınlı, güler yüzlü, sakin, çok etkileyici bir şahsiyete sahip bir kişiydi.

Hacı Bektaş Veli'nin doğum-ölüm tarihleri, hayatı hakkında fazla bilgi olmaması, 2.ci Mahmut zamanında dergahların kapatılmasında, Hacı Bektaş Veli Hazretleri hakkında yazılan kitapların tamamen yakılması gibi önemli bir nedene dayanıyor.

Hacı Bektaş Veli'nin felsefesinin önemli noktaları şunlar:

Ara bul
Kadınları okutunuz
İncinsen de icitme
Murada ermek sabırlıdır
Araştırma açık bir sınavdır
Her ne ararsan kendinde ara
Eline, diline, beline sahip ol
Arifler hem arıdır hem arıdır
Marifet ehlinin ilk makamı edebdir
İnsanın cemali sözünün güzelliğidir
Nefsine ağır geleni kimseye tatbik etme
Hiçbir milleti ve insanı ayıplamayınız
İlimden gidilmeyen yolun sonu karanlıktır
Düşünce karanlığına ışık tutanlara ne mutlu
Düşmanımızın dahi insan olduğunu unutmayınız
Nebiler, veliler insanlığa tanrının hediyesidir

Hacı Bektaş Veli Hazretlerinin çok hoşuma giden bir cümlesi şudur: "İnsan taştan, demirden bir materyal değildir, duygusu, gönülü, aşkı, ince ve soylu duyguları olan şerefli bir yaratıktır."

Doç. Dr. Bedri Noyan'a göre bu cümle, Hacı Bektaş Veli'nin kuşku ve karanlık içinde çırpınan insanlığa bir ışık getirip onu huzura kavuşturma, benliğini buldurma çabasını gösteriyor.

Hacı Bektaş müzesi bir gül bahçesi içinde,

çok zengin ve ilginç. Atatürk burasını 22-23 Aralık 1918 tarihinde ziyaret etmiş. 22 yıldan beri 16-18 Ağustos tarihleri arası burada Hacı Bektaş Veli Hazretleri anma töreni düzenleniyor. Bu tarihte burada bulunmamız hoş bir tesadüf oldu. Bu tarihlerde ilçe ve müze çok kalabalık. Taraftarları dua ediyor, sandukasını öpüyor, dövünüyor, yerlerde yuvarlanıyor, bir nev'i esirme yaşıyorlar.

Müzedeki Hazreti Ali'nin el yazısıyla, bir parça ceylan derisine, kufi yazısıyla dağlıyarak yazılmış Kur'anı Kerim'in secde suresinden bir parça bulunuyor.

Müzenin bahçesinde büyük bir dilek ağacı var. Dileği olan dallarına bez bağlıyor. Müzeye ve Hacı Bektaş Veli'nin yattığı odaya başı açık girdim. Benden başkaları da var başı açık. Buna rağmen yaşlı bir hanım saçını tutarak beni ikaz etti, biraz kızgın görünüyordu. Müzeden çıkarken Tuncay'a bu hadiseyi anlattım ve "Kadınlarını okutmayan millet ilerleyemez... diyen ileri görüşlü Hacı Bektaş Veli bunu hoş görür..." der demez başıma bir balıoz indi sandım. Başımı dilek ağacının dalına şiddetle vurmışum. Bu bir işaret mi, söylediğime bir cevap mıydı anlayamadım!!!

Hacı Bektaş Veli hakkında okuduğum, Bektaşilerin esprili ve toleranslı oldukları fikrini verdi bana.

"Adamın birinin oğlu olmazmış. Bir gün : - Yarabbi demiş, bana soyumu yürütecek bir erkek evlad verisen, nezrim olsun, onu bir eşeğe bindirip minareye çıkarırım. Adamın oğlu olmuş. Zavallıyı bir düşüncedir almış. Nezirini yerine getirmeye Allah verdiği gibi oğlanı geriye de alır. İmama koşmuş. O-Nezirdir yerine getirmek muhakkak şarttır. Fakat minareye eşeği nasıl çıkarırsın? Buna çare bulamadım demiş. Müftüye koşmuş, yine çare yok. Bir dostu hatırlamış, doğru Bektaşî Babası'na gidip derdini anlatmış. - Aman Baba erenler, beni bu müşkülden kurtar. Oğlanı eşeğe bindirip minareye nasıl çıkarayım? demiş. Baba erenler, çubuğunu çekmiş, gayet sakin sormuş:

- Sen rakı içer misin?
- Allah esirgesin, damlasını ağızıma koymam.

- Oyun oynar mısın, şuraya buraya gezmelere gider misin?

- Haşa, hiçbir zaman.

Baba erenler adamın kulağına eğilmiş:

- Evlat demiş, al oğlunu omuzuna, çık minareye. Nezirin yerine gelmiş sayılır.

Hacıbektaş'tan ayrılırken sıcak bir yağmur yağıyor. Akşam saat 19.00. Dışarı 33 derece sıcak. Garip basınçlı bir hava! Yolda, otlardan oluşmuş kartopu gibi yığınlar arabanın önüne savruluyor. Karanlık basmadan Kapadokya'ya doğru yol alıyor ve sığınacak bir Mocamp arıyoruz.

Gülşehir'de Peri Bacaları görülmeye başladı. Hava adamakıllı bozdu, yağmur hızlandı, şimşekler çakıyor. Yolun sağı solu Peri Bacalarıyla dolu. Dış tarafı işlenmiş,

taştan bir saray görüyoruz. Etrafını toplu halde Peri Bacaları, o zamanın evleri sarmış. Etraf değişik bir görünümde, büyük bir ilgiyle izliyoruz. Sanki bir masal dünyası. Yeşillik az, etrafı sarı bir renge bürünmüş, hava açtı, güneş batıyor...

Peri bacalarının oyuklarında eskiden insanların yaşadıklarını düşünüyor, eski tarih bilgilerimi hatırlamaya çalışıyorum. Anadolu halkı ilk Hıristiyan olmuş insanlar, Romalılardan korkup en emin sığınacak yer olarak mağaraları kullanmışlar. Bu kovuklarda gizli toplanıp Hıristiyanlığı yaymaya çalışmışlar. Bizanslılar Anadolu'ya hakim olunca da bu mağaraların bir kısmını kilise haline getirmişler.

Nevşehir'e varıyoruz. Nevşehir 40.200 nüfuslu 1.220 metre yükseklikte bir yayla ili. Şehir kayaların içine oturmuş. Nevşehir MÖ 3000 yılında kurulmuş. 18. asırda İbrahim Paşa devrinde en parlak zamanını yaşamış. Kurşunlu Camii bu devirden kalmış. Kaya Camii Selçuklular tarafından inşa edilmiş.

Uzun yıllar görmek istediğimiz, çok merak ettiğimiz Göreme'ye geliyoruz. Buradaki kiliselerin çoğu 10-13. asırda Bizanslılar devrinden kalmış. Haç şeklinde inşa edilmiş olan bu kiliseleri dört sütun taşıyor. İsimlerini içindeki fresklere göre almış olan bu kiliselerden örnekler: Elmalı Kilise, Karanlık Kilise, Çarıklı Kilise, Tokalı Kilise ve Yılanlı Kilise.

Akşam yemeğimizi bir Peri Bacasının içinde kurulmuş lokantada yedik. İçi serin ve ilgi çekici. Bir kovukta oturuyorsunuz, alçak masalar, alçak sıralar konmuş. Yemekler tipik Anadolu yemekleri: Güveç, kuru fasulye, bulgur pilavı... Lezzetli.

Geceyi bir Mocamp'ta geçiriyoruz. Serin ve sessiz. Fransız ve İtalyan dolu. Ertesi sabah bir rehber bulup etrafı geziyoruz. Burada üç vadi bulunuyor: Göreme-Soğanlı-Ihlara.

Göreme'deki Peri Bacaları, 80 km. uzaktaki Erciyes dağının püskürttüğü lavdan oluşmuş. Çevre yüzeyini geniş bir volkanik tabaka kaplamış. Zamanla yumuşak kısımlar yok olmuş. Geriye kalan sert kısım ise Peri Bacası denilen şekiller olarak açığa çıkmış. Bu bölgeyi bir Fransız Avrupalılara duyurmuş.

Buralarda patates üretimi zengin. Bir tek patates 1,5 kiloya kadar büyüyebiliyor. Bu bölgede bulunan Tuf tabakası yumuşak ve gevşek, bol sulanınca patates toprakta genişleyebiliyor. Burada aynı zamanda limon üretimi zengin ve lezzetli. Buranın halkı limonları Peri Bacalarının içinde bir kış tutarak daha da sulu ve lezzetli olmalarını sağlıyor.

Rehberimiz bizi Derinkuyu yeraltı şehrine götürüyor. Burası 4 km. bir alana yayılmış. 85 metre derinliğinde bir şehir. Buranın geçmişi MÖ 1800 yılına kadar uzanıyor. Derinkuyu'nun 2500 km.'lik alanını ve 8 katı gezilebiliyor. Derinkuyu 1963 yılında tesadüfen bulunmuş. 2. katında dünyanın ilk deliler evine, birkaç kat derinde ise birkaç kiliseye ratslanıyor.

Hititlerin ilk 2-3 katını depo olarak kullandıkları sanılıyor. 3. kattan sonra yapım

devri değişiyor. İlk üç kat kaba bir şekilde, çekiç ile kırılarak, ondan sonraki katlar maddenin kalem ile oyulmuş, yapım inceliyor. Bu ayrıntı, katların değişik devirlerde yapıldığını ispatlıyor.

Hititler bu bölgeye yerleşince tarım yapmışlar, ürünlerini sıcaktan ve düşmanlarından korumak için bu yeraltı kovuklarında depolamışlar. Birinci katta Hititlerden kalma bir değirmen taşı ve şarap yapımında üzümlerin ezildiği bir çukura rastlanıyor.

Kattan kata iki bölüm, gayet dar, içi bükürü yollardan iniliyor ve ısı gittikçe düşüyor. Hititlerden sonra Hıristiyanlar gelip derinliğe doğru kazmaya devam etmişler. Yukarıdan aşağıya 65 havalandırma bacası açmışlar. Bu havalandırma tesisleri hala kususuz işliyor. 55 metre derinliğe indiğimiz halde nefes almada hiçbir güçlük çekmedik. Havalandırma bacalarının dibinde su bulunuyor., şehir adını bu derin kuyulardan almış. Derinkuyu'nun, etrafındaki diğer yeraltı şehirleriyle (Kaymaklı, Özkonak) 10 km. uzunluğunda tüneller ile bağlı olduğu sanılıyor. Hıristiyanlar zaman zaman düşmanlarından kaçmak için toprak üstü evlerinden ayrılp, bütün ihtiyaçları ve yiyecekleri ile donatılmış yeraltı evlerine sığındıklarında, burada uzun müddet tehlikenin yok olmasını bekleyebiliyorlardı. Toprak üstünde bekleyen düşmanları ise aşağıda açıklıktan ve susuzluktan pes edeceklerini beklerken, Hıristiyanlar tünel vasıtasıyla başka toprak altı şehirlerine bile gidebiliyorlardı. Derinkuyu'da 15.000 kişi barınabiliyordu.

Mutfaklarda tandırlar yapılmış. Bir köşede bulaşık yıkamak için bir çukur açılmış, bir manivela yardımıyla bir oluktan su akıtılıyor. O devrin bulaşık makinası... Bulaşıklar sade su ile yıkanıp, yemek artıklarıyla dolu bu suyu hayvanlara içirilemiş.

Mutfağın yanında ahır bulunmuş, burada hala yemlikler duruyor. WC bulunmamış, tahminlere göre en dipte, az hava alan bir bölümde ihtiyaçlarını görüp, tekrar toprak üstü evlerine çıkarken, bunları gübre olarak beraberlerinde alıyorlardı. İkinci katta banyo odasına rastlanıyor. Banyo küveti biçiminde büyük bir çukur var. Odalarda kuyu gibi kazılmış boşlukları yiyecek dolabı olarak kullanırlarmış.

Yedinci kata iniyoruz, hava hala temiz fakat buz gibi. Bu katta bir mezar var. Bir ermişin yattığı söyleniyorsa da kemik kalıntıları bulunmadığından buranın geçici bir mezar olarak kullanıldığı fikri ortaya çıkıyor. İnsanların burada sığınmışken öleni birkaç günlüğüne buraya yatırıp, evlerine çıkınca beraberlerinde götürdükleri sanılıyor. Bu katta aynı zamanda bir kilise var. Haç şekli verilmiş olup adına Yonca kilise denmiş.

Derinkuyu'nun kaç işçi tarafından ve kaç zamanda yapıldığı hakkında hiçbir bilgi yok. Piramitlerin 30 yılda 100.000 işçi tarafından inşa edildiği düşünülürse, bu 4000 metrekaRELİK ve 18-20 kat tahmin edilen bu toprak altı şehrinin yapımı hakkında bir tahmin

yürütülebilir.

Bu bölgeyi 1972 yılında ziyaret eden Dr. Richard Weizsacker'e Derinkuyu'yu tesadüfen bize gezdiren, mükemmel Almancası ve derin bilgisi olan rehber Metin Gökşen olmuş.

İndiğimiz 55 metreyi tekrar tırmanmaya başlıyoruz. Nefes nefese toprak üstüne çıkınca bizi müthiş sıcak bir hava karşıladı. Yüzyıllar önce kazılan hava bacalarının ne kadar mükemmel yapıldıklarını bir kez daha anladık.

Derinkuyu'yu dolaşmak 1,5-2 saat sürdü. Derinkuyu'dan sonra rehberimiz bizi Avanos'a götürüyor. Evrenoz Bey idaresinde Selçukluların bir kolunun doğudan batıya doğru giderken buraya yerleştikleri söyleniyor. Burası adını Evrenoz Bey'den almış. Avnos'a ilk yerleşenler gibi şimdi de burada yaşayanlar, çömlekçilik yaparak geçiniyorlar. Şimdi aynı zamanda halı ve Onyx ticareti de yapıyor. Avanos'a giden yolda yine sağlı sollu Peri Bacaları görülüyor. Şahane bir manzara! 1952 yılına kadar buralarda insanlar yaşamış. 1200 yıl evvel oyulmuş bu evlere girdik. Güvercin yuvalarına benziyor, kovuk kovuk üst üste oyulmuş.

Bu yörenin ikinci ilginç vadisi olan Ihlara'ya gitmeden Ankara-Adana asfaltı üzerinde, Aksaray'da bir Mocamp'ta birkaç gün kalıp dinlendik. Yolculuğumuz süresince konakladığımız bütün Mocamp'lardan çok memnun kaldık. Mocamp'lar gayet modern, rahat, bol akan sıcak ve soğuk suyu, tertemiz sıhhi tesisleri, duşları, mutfağı, lokantası ve yüzme havuzlarıyla Avrupa Campingleriyle boy ölçüşecek kudrette tesisler.

Ihlara Bölgesi'ne girerken, kraterini bir taş gibi taşıyan Hasan Dağı, bütün haşmetiyle karşımıza çıkıyor. Vadiye hakim erkeğe bir dağ! Sağlı sollu Peri Bacaları, oyulmuş kayalar çıkıyor ortaya. Kayaların arasında köyler kurulmuş, leylekler Peri Bacaları'nın üstüne yuvalarını kondurmuşlar. Durunca etrafımızı çocuklar sarıyor, hem şeker istiyorlar hem de bize üzüm, elma ikram ediyorlar.

Yolda Zığa kaplıcalarına rastlıyoruz. Çevrenin volkanik oluşumundan meydana gelmiş olan bu kaplıcalar sağlık bakımından önemli bir tesis. Ihlara yolunda bir sürü ufak tefek köylerin içinden geçiyoruz. Köylü kadınına çamaşır yıkarken, erkeğiyle birlikte tarlada çalışırken, yük taşıırken, çocuğunu yıkarken gördük. Köy halkı hasat kaldırıyor, etraf çocuk dolu, ortalık buram buram Anadolu kokuyor. Bütün bunları o kadar yakından gördük ki Anadolu'nun mahremiyetine girdik gibi bir his uyandı içimizde.

Etraf verimli, hasat zengin, hayvan bol... Çok seviniyoruz!!

Devami gelecek sayıda

ÇYDD TANITIMI

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği

1989 senesinde kurulan ÇYDD Türkiye'de ülkemizin en etkili sivil toplum örgütlerinden biri haline gelmiştir. Kuruluşundan bu yana, Atatürk ilke ve devrimleri ile kazanılan evrensel insan haklarının, kadın, çocuk haklarının sağlanması ve çağdaş eğitimin yerleştirilerek, çağdaş insan ve çağdaş topluma ulaşılması yönünde güçlü adımlar atmıştır.

Bugün Türkiye genelinde 60 ÇYDD şubesi bulunmaktadır. Amaç 2000'li yıllarda tüm kent ve kasabalara yayılarak geniş bir kitleye hitap etmektir.

Derneğin önemli hedeflerinden biri, Almanya'dan bizim de desteklediğimiz "Bir ışık ta siz yakın" üniversite öğrencisi burs projesidir. Bu proje çerçevesinde 1996 senesinde 2.500 olan burslu öğrenci sayısını 10.000'lere hatta 100.000'lere ulaştırmak istiyoruz.

Ayrıca ÇYDD Halk eğitim merkezlerinde, Milli Eğitim Bakanlığı ile ortaklaşa olarak yürütülen "kadını, eğitimi ve üretken kılma" projesini bütün ülkede yaygınlaştırmayı amaçlıyor.

ÇYDD'nin diğer projelerinden de birkaç örnek vermek istiyorum:

- Her ÇYDD şubesine bir çocuk kulübü açmak,
- 1.500 köy okuluna kitap yardımında bulunmak,
- Yurtiçi ve yurtdışında Atatürk'ün kendi diliyle Söylev projesini Türk gençlerimize ulaştırmak.

1996 yılında "2000'lerde Çağdaş Yapılanma" kampanyası başlatıldı. Bu kampanya çerçevesinde çeşitli nedenlerle inşaatı tamamlanamayan ve yarım kalan okullar tespit edilip bunların tamamlanmasına çalışılacak. Bu sıralarda İstanbul'da böyle bir durumda olan bir okul bağış yoluyla bitirilmektedir. Amaç çağdaş bireyler yetiştiren çok sayıda eğitim kurumları açmak.

Ayrıca ÇYDD İstanbul'da Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun 10 senedir kullanılmayan bir binasını onararak, Devlet Bakanlığı'nın da yardımı ile (tüm Balkan ülkelerinde benzeri olmayan) Çağdaş Çocuk Tiyatrosu binasını hizmete açtı. Buradaki amaç, tüm yurttaki çocuk tiyatrosunun yaygınlaşmasını sağlamak, çocuklarımızı yalnız eğitimsel olarak değil kültürel olarak ta desteklemektir. Yazın 300 çocukla tiyatro çalışmaları planlanmıştır. Kışın tiyatro bölümünün asistanları sayesinde ayrıca çocuk eğitimi uygulanacak. Bunun yanı sıra ülkemizde okuma-yazma bilmeyen bir tek kişi kalmayana kadar okuma-yazma kursları, gönüllü olarak sürdürülecektir.

Bütün bu gayretle elde edilen başarılarından bizler, Almanya'da yaşayan Türkler olarak gurur duyuyoruz ve "Bugün Almanya ve Türkiye'de yaşayan insanlarımız için ne yaptım?"

sorusunu kendimize soruyoruz. Almanya'da da vatandaşlarımızın daha farklı bir platformda aynı sorunlarla karşılaştığını görüyoruz.

Tabii ki 5 Mayıs 1996'da kurduğumuz ÇYDD Münster Bölgesi'nin amaçları daha çok Almanya'da yaşayan insanlarımızın ihtiyaçlarına yönelik ve tüzüğümüzün icabı Türkiye'den bağımsızdır. Amacımız partilerüstü bir Türk lobisinin oluşmasına destek vermek, Alman politikasına ve medyasına sesimizi duyurmak, insanımıza, kadın ve çocuklarımızın haklarına sahip çıkmak ve onlara Almanya'da çağdaş bir gelecek yaratmaktır. Özellikle 2. ve 3. kuşak Türk gençlerimizi, tarihimize ve kültürümüze hakkında aydınlatmak ve onları çağdaş ve laik bir yaşam için kazanmak görevimizdir. Bu nedenle önümüzdeki yazdan (1997) başlamak üzere ÇYDD Türkiye tarafından düzenle-

nen yaz okullarına yurt dışından genç öğrencilerimizi göndermek istiyoruz. Bu Yaz Okullarının amacı, yurt dışında yaşayan ve Türkiye'yi pek tanımayan gençlerimize modern Türkiye'yi tanıtmak ve sevdirmektir. Aynı zamanda yukarıda belirttiğim gibi, dar gelirli üniversite öğrencileri için hazırlanan "Bir ışık ta siz yakın" adlı burs projesini üstlendik. Ayda en az 20 ile 50 DM arası bir bağışla bir öğrencinin eğitimine katkıda bulunmak isteyen herkes bu kampanyaya katılabilir. Bağışta bulunmak isteyenler doğrudan ÇYDD İstanbul hesabına para yatırabilirler. İşlemleri kolaylaştırmak için İş Bankası Frankfurt şubesinde (KN 14407006, BLZ50230600) dernek adına hesap açıldı. Bağışlarınızı vergiden düşmek istiyorsanız, ÇYDD Münster Bölgesi hesabı yolu ile de bağışlarınızı iletebilirsiniz.

Türkiyemiz ve ikinci vatanımız olan Almanyamızda, insanlığa layık olmak ve güzeller güzeli ülkemizin bilinçli ve gerçek birer yurttaşı olarak var olmak istiyorsak, tüm gençlerimize sahip çıkmalı, onlara azıcık da olsa maddi, bolca manevi destek vermeliyiz. Çünkü onlar da bizim gençlerimiz ve gerçekten "bizim geleceğimizdir".

Dr. Nuray Örgü

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Münster Bölgesi Başkanı

Fanny Mendelssohn- Hensel (1805-1847)

Fanny Mendelssohn, Clara Wieck-Schumann gibi 19. yüzyıl Alman kadın bestecisidir. Hamburglu bir banker olan babası, kızı Fanny'nin iyi bir ev kadını olmasını isterken, o kendinden üç yaş küçük olan erkek kardeşi Felix Mendelssohn gibi müzik öğrenimi yapmak istiyordu. Önce annesinden piyano çalmasını öğrendi. Daha sonra Ludwig Berger, Marie Bigot ve Carl Friedrich Zelter'den piyano dersleri aldı. Fakat babası oğlu Felix'in müzik öğrenimi için gerekli parasal yardımı yapmaktan kaçınmazken, kızına beste yapmasını yasakladı. Buna rağmen Fanny, ressam olan eşi Wilhelm Hensel ile evlenene dek beste yapmaya devam etti. Evliliği sırasında da beste yapmaktan vazgeçmedi. Eşi Hensel müzikten hiç anlamamasına rağmen Fanny'nin en yakın destekçisi oldu.

Fanny Mendelssohn'un 300 şarkısı, 150 piyano parçası, bunların yanısıra ikili şarkıları, org ve oda müzikleri, kantateleri, bir oratoryum ve bir de orkestra üvertürü vardır.

Fanny Mendelssohn hem iyi bir kadın besteci aynı zamanda iyi bir piyanisttir.

Semra Kayaçelebi

Erdal Atabek'in Cumhuriyet Gazetesi'nde yayınlanan sevgi üzerine yazısından:

Uzakdoğu'da bir Budist tapınağında geçmiş bir olayı anımsadım. Bu tapınak bilgeliğin gizlerini aramak için gelenleri kabul ediyordu ve burada geçerli olan incelik, anlatmak istediklerini konuşmadan açıklayabilmektir. Bir gün tapınağın kapısına bir yabancı geldi. Yabancı kapıda öylece durdu ve bekledi. Burada sezgisel buluşmaya inanılıyordu, kapıda tokmak ya da çan, zil türünden ses çıkaran bir gereç yoktu. Bir süre sonra kapı açıldı, içerdeki "bilgelik arayıcısı" kapıda duran yabancıya baktı. Bir selamlaşmadan sonra sözsüz konuşmaları başladı.

Gelen yabancı, tapınağa girmek ve burada kalmak istiyordu.

İçerdeki bir süre kayboldu, sonra elinde ağzına kadar suyla dolu bir kapla döndü ve kabı yabancıya uzattı. Bu "Yeni bir arayıcıyı kabul edemeyecek kadar doluyuz" demektir.

Yabancı tapınağın bahçesine döndü, aldığı bir gül yaprağını dolu kabın içindeki suyun üstüne bıraktı. Gül yaprağı suyun üzerinde yüzüyordu ve su taşmamıştı.

İçerdeki Budist saygıyla eğildi ve kapıyı açarak yabancıyı içeri aldı.

Suyu taşımayan bir gül yaprağına her zaman yer vardı. Bu sevgiydi ve sevgiye her zaman yer bulunurdu.

Acımak sevgi değildir, üstünlüğün kabulüdür.

Hoşgörü sevgi değildir, istemediğine katlanmaktır.

Bağımlılık sevgi değildir, gereksinmenin karşılanmasıdır.

Sevgi, değer vermesini bilmektir.

Sevgi, yaşama hakkını kabul etmektir.

Sevgi, varılmaktan kıvanç duymaktır.

Sevgi, birlikte olmaktan sevinç duymaktır.

Sevgi, eşitliğin duyumsanmasıdır.

Sevgi, bütün yapay ayrımların hayattan çıkarılmasıdır.

Sevgi, bilinçtir.

Sevgi, insan olmaktır.

Bitmeyen Dert: Almanca

Biz yeni gelinlerin almanya'da karşılaştıkları ilk sorun dil. Bizden sonra gelecek olanların da karşılığında ilk sorun yine dil sorunu.

Hatırlıyorum da, Almanya'ya ilk geldiğim aylarda önce alışverişi öğrenmem gerektiğini, ne alıp verdiğimi bilmem için de ilk önce birden ona kadar sayıları öğrenmem gerektiğini söylediler. Birkaç gün uğraştım bunun için, sonunda başardım. Sanki çok birşey öğrenmişim gibi sevindim, dünyalar benim oldu. Oysa şimdi yuva giden bir kızım var. O, o kadar çabuk öğrendi ki sayıları. Hem Türkçe hem Almanca. Meğer ne basit şeymiş benim zorlandığım.

Yeni gelinlerin birçoğu dil bilmezliğin acısına doktora gitmeleri ya da çocuklarını götürmeleri gerektiğinde katlanmak zorunda kalıyorlar. Sekiz senedir Almanya'da yaşıyorum, doktora giderken hala eşimle birlikte gidiyorum. Cesaretimi ilk günlerden beri yitirmişim bir kez. Belki başaraçağım. Dil kurslarına da katıldım ama korkuyu bir türlü üzerimden atamıyorum ki. Dil bilmezliğin, rezil olurum korkusunun birçok yeni gelini bunalıma soktuğunu da biliyorum. Sırf bu yüzden Almanya'ya uyum sağlayamayanlar, kocasıyla da anlaşmakta güçlük çekip boşanmaya kadar gidenler bile var. Büyüklerimize kalsa, hiç te hak verdikleri yok. Biz onu getirdik de rahat etti, bol bol yiyip, bol bol giyiniyor, buldu da bunuyor diyorlar. Ama önemli olan yiyip içmek, giyinmek değil, asıl bulunduğu ortama uyum sağlamak önemli. Ben Almanya'daki yaşa-

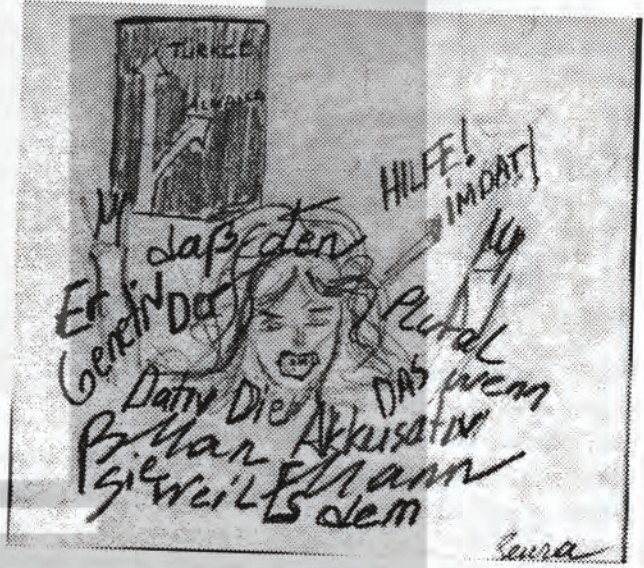
ma robot gibi diyorum. Saatle kalkıyorsun, saatle işe gidiyorsun, saatle yiyorsun, saatle yatıyorsun. Akşam altıdan sonra sokağa çıkacak olsan, herkes evine çekilmiş, in cin top oynuyor. Türkiye'de öyle değildi. İnsanlar orada az kazanıyor, ama içleri kıpır kıpır insanların, daha çok yakınlık var. Oradan buraya gelenin hayatı doksan derece değişiyor, lisan yüzünden kendini ifade edemeyince de mutsuzluk baş gösteriyor.

Almanca kursunda bir arkadaşım anlattı: Akşamları birkaç saatlik temizlik işine gidiyormuş. İş gösteren şefi

bayanla aralarında bir anlaşmazlık olmuş, ne kadının dediğini anlamış, ne de cevap vermiş. Yalnız iyi şeyler söylenmediğini farketmiş, kendini tutamayıp ağlamaya başlamış. Almancayı bir öğrensem o işte mi çalışırım, gider düzgün bir yerde çalışırdım diyor. Haklı kadıncağız. Hata yalnız Almanca bilmeyen de değil, biraz da karşı tarafın anlayış göstermesi gerek. Arkadaşımızın şefi anlayışlı biri olsaydı, yarım yarımda konuşsa, ona fırsat tanıyıp anlamaya çalışabilir, daha insancıl davranabilirdi. Bunun gibi olaylar çok yaşanıyor ve dışlanıyoruz. Diyelim ki tersi olsaydı. Almanlar bizim memle-

ketimizde yaşasalardı. Türkçe'yi ne kadar sürede doğru dürüst öğrenebilirlerdi acaba? Bizim misafirperverliğimiz olayı çabuklaştırırmıydı dersiniz?

Bazen çok düşünüyorum, bu genç yaşta ayaklarımın üzerinde duramıyorum diye. Hep birilerinin yardımıyla mı yaşamak zorunda-

yım diye...

Baş koydum bu işe. Öğreneceğim şu Almancayı. Dergimizi okuyan yeni gelinlere ve yeni damatlara da seslenmek istiyorum. Önce Almanca öğrenin, çaba harcayın bunun için.

Büyüklerimize sesleniyorum, gelinlerinizin kurslara gitmelerine engel olmaya kalkmayın, teşvik edin onları.

Bu dil sorunumuzu elbet bir gün çözeceğiz, ama önce istemeli, sonra mecbur olduğumuzun bilincine vararak, çaba göstermeliyiz.

Okşan Polat

ÇEVRE KÖŞESİ

TEMİZLİK

Vücudu ve giyim eşyalarını temiz tutmak, özellikle Türk halkında büyük önem taşımaktadır. Bu konuda son 30 yıl içerisinde büyük gelişmeler (temizleyici maddelerde ve malzemelerde) elde edilmiştir. Amaç tabii ki daha temize daha kolay ulaşabilmek. Bu yeni ürünler bu gelişim içerisinde gizlice gittikçe artan büyük bir çevre kirliliğine sebep oldu ve olmaya devam etmektedir. Fakat son yıllarda çevre kirliliği tüm yönleriyle ciddiyetini ortaya koydu ve herkesin buna karşı önlemler alması gerektiği konusunda çalışmalar yoğunlaştı. Buna rağmen yeterli ve önleyici kesin çözümler elde edilmedi. Çünkü üreticiler bu alanda büyük parasal yatırımlar yapmakta (örneğin: Reklamlar gibi) ve karşı mücadeleyi (Çevreyi koruma) kırmaktadırlar.

Çevre Kirliliği

Maalesef bizler kullandığımız temizleyicilerin, çevremizi ve aynı zamanda sağlığımızı tehdit ettiğinin farkında değiliz. Bu temizleyiciler içerdikleri kimyasal maddelerle (tensindler, tuzlar, klorlu hidrokarbürler, çözücüler, dezenfekte ilaçları, organik asitler, sodalar) kirli su (atık su) olaral arıtma tesislerine ulaşmaktadırlar. Günümüz koşullarında bu kimyasal maddeleri atık sular (kirli su) biyolojik metodlarla tamamen arıtmak (temizlemek) mümkün değildir. Bu arıtılmış ama halen az veya çok kimyasal madde içeren sular yeniden insanların kullanımına sunulmaktadır. Sadece deterjanların kullanımı, çevre kirliliğine sebep olmamaktadır. Çünkü kimyasal maddelerin üretiminde ortaya çıkan örneğin atık sular, kirli gazlar, ağır metaller, plastikler, paketlenmesinde kullanılan kartonlar vb. yine çevre kirliliğinin etkenlerindedir. Bu kimyasal maddelerin sağlık açısından tehlikeli olduğunu bildiğimiz halde, kullanımında dikkatsizlikten ileri gelen örneğin zehirlenme, yanma, tahriş edici vb. görülür. İçme, aşırı miktarda kullanma ve başka maddelerle bilinçsiz karışımı, özellikle çocuklar için aşırı bir tehlike teşkil etmektedir. Bu tensindler, tuzlar, klorlu hidrokarbürler, çözücüler,

dezenfekte ilaçları, organik asitler, sodalar, zararlı etkilerini insanların üzerinde uzun süre kullanım sonucu çeşitli hastalıklar şeklinde (alerji ve kronik) kendilerini açıkça göstermektedirler. Sadece insanlar üzerindeki etkileriyle kalmayıp bitkiler ve hayvanlarda da çeşitli zararlı etkileri vardır. Siz de yukarıda değinilen çevre kirliliğini tespit eden problemlerin çözümüne aşağıdaki sağlığını ve paranızı koruyan tavsiyelere uymak suretiyle katkıda bulunabilirsiniz.

Alternatif Temizlik Malzemeleri

Sağlıklı ve temiz ev işlerini sürdürmek için az bir malzeme ile çok az bir bedensel güç yeterlidir. Genelde ihtiyaç olan malzemeler:

* **Tensid içeren malzeme (Tensidhaltiges Mittel z.B. Allzweckreiniger, Spülmittel):** Bulaşık, döşeme, fayans, mutfak ve banyo temizliğinde kullanabilirsiniz.

* **Bulaşık tozu (Scheuerpulver):** Bunu genelde zor çıkan (örneğin mutfakta, tuvalette) kirlere karşı kullanabilirsiniz. Çoğu zaman tozun yerine bulaşık süngerlerinin sert tarafını kullanabilirsiniz.

* **Limonasidi (Zitronensäure):** Bunu tuvaletlerinizde ve mutfak eşyalarınızda oluşan kireçlenmeye karşı kullanabilirsiniz.

* **İspirto (Spiritus):** Lekelere karşı kullanacağınız gibi su ile karıştırmak suretiyle çamaşırlarınızın temizliğinde de kullanabilirsiniz.

* **Pompa ve yaylı tel (Sauglocke oder Spirale):** Tuvaletlerinizdeki ve lavabonuzdaki tıkanmalara karşı kullanabilirsiniz.

Ek Bilgiler ve Tavsiyeler

* Çevre kirliliğine aşırı etkili olan malzemeleri kullanmaktan kaçınınız.

* Bu malzemelerin kullanımında tasarruflu olmaya dikkat ediniz. Çünkü fazla doz kullanmakla iyi bir temizlik elde edilir zannetmeyiniz. Paketlerin

üzerinde öngörülen ölçülerden daha az kullanabilirsiniz.

* Temizlik için kullandığınız suyu (kirli su) gelişi güzel (Bahçe, kapıların önüne vb.) yerlere dökmek yerine, tuvaletlerinize ve lavabonuza dökünüz ki bu kirli suların arıtılabilemesi mümkün olsun.

* Temizlik malzemelerinizi çevre kirliliği ve sağlık açısından kontrol ediniz ve ihtiyacınız olmayanları (özellikle kimyasal madde içeren malzemeleri) günlük çöplerinizle birlikte atmıyıp bu çöpler için sürekli oluşturulan toplama yerlerine (Schadstoffsammlung ve Betriebshöfe) iletiniz. Bu toplama yerlerinin adresleri: Betriebshöfe, Adenauerallee 115, Tel: 954 42 48 ve Gelsenrein, Junkerweg 51, Tel: 954 42 52.

* Temizlik malzemelerinizi çocukların ulaşamayacağı yerlerde saklayınız ve kesinlikle yeme ve içme kablarınınza doldurmayınız.

Eğer daha çok bilgi almak istiyorsanız:

Gelsenkirchen Belediyesi Çevre Danışmanlığı Bürosu'na başvurabilirsiniz. Telefonla bilgi almak mümkündür.

Tel: 0209 / 169 40 99

Büromuza uğramak isterseniz:

Pazartesi'den Perşembe'ye kadar hergün saat 8.30 ile 15.30 arasında ve Cuma saat 8.00 ile 12.00 arasında faaliyet göstermektedir.

Büronun kapalı olduğu saatlerde telesekreter (Anrufbeantworter) yine hizmetinize sunulmuştur. Adınızı ve telefon numaranızı bırakmanız yeterli olacaktır. Tarafımızdan geri aranacaksınız.

Gelsenkirchen Belediyesi Çevre Danışmanlığı

Adres:

Rottmannsieve 5

5. Kat, Oda 50

45875 Gelsenkirchen-Buer

FİLM

BETTY VE KIZKARDEŞLERİ

1933'te "Dört Kız Kardeş" 1949'da "Küçük ve Cessur Jo" adıyla iki kez sinemaya aktarılmış, konusunu Loisa May Alcott'un "Küçük Kadınlar" adlı romanından alan filmlerin uyarlamasını 1994'te Avusturyalı bir kadın yönetmen Gillian Armstrong sinemaya kazandırıyor. Oyuncular: Winona Ryder, Susan Sarandon, Gabriel Byrne, Christian Bale, Claire Danes. 19.yy.'da Amerika'da küçük bir şehirde yaşayan ailenin öyküsü işleniyor filmde. Güney-Kuzey savaşı esnasında evin erkeği Güneyliler savaşmak üzere eşini dört kızıyla birlikte bırakarak ailesinden ayrılıyor. Kızlar annelerinin otoritesini, farklı kişiliklere, mizaçlara sahip olmalarına rağmen kabullenmeyi ve birbirlerine destek olmayı başarıyor, küçük ama olgun birer kadın oluyorlar. En büyükleri Meg oldukça tutucu bir genç kız. Ev kadınlığı ve annelik rolü için biçilmiş kaftan. Evlerine kızları eğitmek için gelen öğretmenle evleniyor. Meg'den bir yaş küçük olan Jo ise Meg'in tam zıttı. O edebiyatla uğraşiyor, küçük

hikayeler yazıyor. Zengin komşu oğlu Laurie'nin evlenme teklifi onu hiç ilgilendirmiyor. Hikayeleri beğenilince New-York'a gitmeye hak kazanıyor. Annenin otoritesi, küçük şehir kumkumaları artık onun için birşey ifade etmiyor. Herşeye göğüs gererek inadına direniyor. Beth içten, candan, dışa dönük, sosyal, yardımlaşmayı seven hassas bir genç kız. Ne yazık ki yakalandığı çaresiz hastalığa yenik düşüyor.

Ailenin en küçük fetbah kızı Amy ise çocukluktan genç kızlığa geçer geçmez Avrupa'ya gidiyor. Orada komşu oğlu Laurie ile buluşuyor. Evlenip memleketlerine dönüyorlar.

Betty ve Kız Kardeşleri romantik bir film. Nostaljiye meraklı olanlarınız için ideal.

S. Kayaçelebi

SAĞLIK KÖŞESİ

Atari hasta ediyor

Sağlık şartları dikkate alınmadan açılan ve artık sokak aralarına kadar giren bilgisayarlı oyun salonlarının, çocukların ruh ve beden sağlığını olumsuz yönde etkilediği, anne-babaların dene-timli olarak bu oyuna izin vermeleri gerektiği bildirildi. Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Mehmet Ünal, AA muhabirine yaptığı açıklamada, iletişim ça-ğında hiçbir aile ve toplumun teknolojiye sırt çevirmesinin müm-kün olmadığını, ancak bazı sakıncaların göz önüne alınarak olumsuz etkilerin ortadan kaldırılması gerektiğini söyledi.

Saç dökülmesi

Saç dökülmesinin çeşitli nedenleri olduğu, tedavisi için bu ne-denlerin belirlenmesi gerektiği belirtilerek, içeriği bilinmeyen mu-cize ilaç ve şampuan olarak piyasada satılan çok sayıda madde-nin, fayda yerine zararı olduğu bildirildi. Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji Ana Bilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Orhan Özgöztaşı, saç dökülmesinin kalıtsal, enfeksiyonel ve psikolo-jik nedenlere bağlı olabileceğini söyledi. Doç. Dr. Özgöztaşı "Saç dökülmesinin önlenmesi veya dökülmüş saçların yeniden çıkması için hangi tip saç dökülmesinin olduğunun belirlenmesi gerekir" dedi. Özgöztaşı, her bir dökülen saçın yerine yenisinin geldiğini, günde yaklaşık 100 saçın dökülmesinin normal olduğ-u belirtti.

Hamilelik ve cilt sorunları

Hamilelik dönemindeki hormonal değişiklikler nedeniyle ciltte bazı sorunların çıkabileceğine dikkat çekilerek, bayanların bu dönemde bol bol taze meyve ve sebze yemeleri önerildi. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Saffet Solak, hamileliğin kendine özgü hormonal şartla-rı olduğunu, bünyedeki hormonal değişikliklerin cildi de etkiledi-ğini söyledi. Prof. Solak, hormon sayısının artışına bağlı olarak bazı hamile kadınların yüzlerinde esmer renkli lekeler belirdiğine dikkat çekerek, bu dönemde ciltte meydana gelen değişiklikleri şöyle sıraladı: "Hormonlara bağlı olarak yüzde meydana gelen koyu renkli lekeler, bazen doğum sonrasında kendiliğinden ge-çer. Bazı olaylarda ise lekelerin geçmesi için bazı ilaçların kulla-nılması gerekir.

Yatmadan önce yemek yemeyin

Uyurken vücut metabolizması normalden yüzde 15 daha ya-vaş çalışır. Yani akşam yemeğini ne kadar geç yerseniz, o kadar yavaş sindirilir. Bu durum, hem rahatsız olmanıza hem de kilo al-manıza yol açar. Sonuç olarak diyoruz ki geceleri hafif gıdaları mümkün olduğu kadar erken alın.

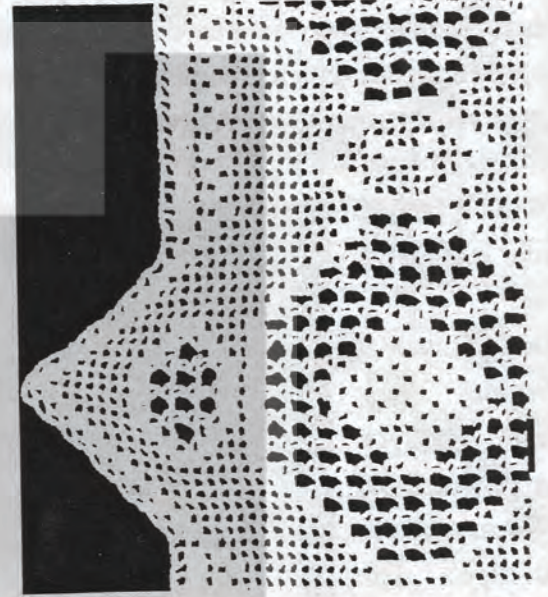
Kalpten ölmenin kestirme yolları

Amerikan Kalp Derneği, kalpten gitmenin kestirme yollarını 8 maddede toplayarak "Eğer bir an önce kalpten ölmek istiyorsanız, sadece işinizi düşünün, alkolik olun, yemeklerinizi 10 dakika içinde yiyin, fosur fosur sigara için, evinize de iş getirin, cumartes-i, pazar günleri de aralıksız çalışın" önerisinde bulundu. Ameri-kan Kalp Derneği "Kalpten gitmenin kestirme yolları" adını verdi-ği ve tüm üyelerine gönderdiği raporda, aşırı zihin yorgunluğu-nun herkese özgü olduğu için kalp rahatsızlığından ölümlerde si-gara, alkole ve işkolikliğe göre tehlikeli olmadığı görüşünü sa-vundu.

DEĞİŞİK BİR ARA DANTEL

ANCHOR dantel ipliği 60 no. 3yumak

- Uç kısmından örülmeye başlanır.
- Her iki yanından artırılarak büyütülür.
- Tekrar iki kenarından eksiltilir.
- Çizimde görülen sayılarda örülerek artırılır-eksiltilir.
- Model kafes-dolgu ve köprülü kafes yardımı ile örülür.

PİRİNÇLİ NOHUTLU ÇORBA

Bir bardak nohut akşamdan ıslatılır. Haşlanır ve kabukları soyulur. Bir tencereye 10 bardak et suyu konur, kaynayınca yarım kaşık TUZ ilave edilir. Nohut ve pirinçler yumuşayana kadar kaynatılır. Kıyılmış MAYDANOZ, NOHUT ve yarım bardak PİRİNÇ yumuşayana kadar kaynatılır. Kıyılmış MAYDANOZ ilave edilip ateşten alınır. Bir kap içinde: 250 gr. YOĞURT, 2 tane YUMURTA SARISI, 2 kaşık UN biraz SU ile karıştırıldıktan sonra, YOĞURT ilave edilir. Sıcak ÇORBAYA yavaş yavaş karıştırıldıktan sonra YOĞURTA ilave edilir. Sıcak ÇORBAYA yavaş yavaş karıştırılarak eklenir. Biraz kaynattıktan sonra NANE ilave edilir. TEREYAĞDA KIRMIZI BİBER eritilir. Çorbanın üstüne dökülür. AFİYET OLSUN...

Nural Karakaş

ALMAN-TÜRK EVLİLİKLERİ

Büyük şair Nazım Hikmet, yine büyük ressamımız Abidin Dino'ya "Mutluluğun resmini yapabilir misin?" diye sormuş. Gayet iyi düşünen, eserlerinde insanlara güç, mutluluk dağıtan bu insan bunun zor olduğunu düşünüyordu herhalde. Biz de düşünsek, gerçekten mutluluğun ne rengi, ne sesi, ne şekli var, elle tutulamıyor, gözle görülmüyor. Ama, özel bir şey, sürekli yaşanabiliyor, tabii insanlar bunu isterlerse.

Doğa insanlar arasında bizce ayırım yapmıyor. Sen böyle, öteki şöyle mutlu olacak diye... İşte hoşgörü, anlayış, karşılıklı saygı ve sevgi ile birarada olan insanlar renkleri dilleri ne olursa olsun mutlu olabiliyorlar.

Son günlerde yoğun olarak edindiğimiz bilgiler Türklerle Almanların giderek daha sık evlendikleri ve gayet mutlu oldukları yönünde. Dedik ya, onu yani mutluluğu kimse belirleyemez. Kimin nerede, nasıl, kiminle mutlu olacağı bilinmiyor.

35 yıl önce Türk işçilerinin Almanya'ya getirilmesinin önemli nedenlerinden biri, Alman erkek işgücünün az olmasıydı. Savaşta erkekleri kırılan kadınlar, Türk erkeklerine ilgiyle bakmışlardı. İkinci neslinde dilini, kültürünü iyice aldıkları Almanlarla evlilik yoluyla birleşmesi doğal oldu. Her ne kadar Almanya'da yabancılara yabancılaşma! politikası yoğun da olsa, insan sade bir mutluluk peşinde hala, din, dil, ırk tanımadan bunu yapabiliyor. Bunun da kurala oturtulacak bir yönü yok. Ancak

toplumsal kurallar içinde yaşamak zorunda olan insanlar daha mutlu olmak için bazı kültür yapılarını tanımaları gerekiyor. Burda işte Alman kadınları iş ve sosyal yaşama ilgi duyarlar, erkeklerle her işi paylaşmak isterler. Türk erkekleri kendilerini, çalışıp aileyi geçindirmekle sorumlu tutarlar, onlardan ev işi filan beklenmemelidir. Türk kadınları aileye

karşı bağımlı ve sorumludur. Çocuklarına ve kocasına adeta kendisini adar. Alman erkekleri, durum gerektiriyorsa annelik parasını alarak çocuklarına bakabilecek kadar evcil olabiliyorlar gibi ip uçlarıyla işlerini kolaylaştırabiliriz. Ama sonuçta, özveri, anlayış, hoşgörü, kar-

şılıklı saygı ve sevgi kişilerin özel örf ve adetlerinde de gösterilmek üzere-herşeyin yolunda gitmesi, insanların, toplumların mutluluğu için en önemli kurallar. Bunlara uyulduktan sonra, insanın gelişkinliği ve öğrenme yeteneği, diğerlerinin üstesinden gelmeye yeter.

Bırakalım herkes istediği gibi mutluluğunu seçsin. Eğer biz de onunla beraber veya çevresinde olmak istersek, onun bu özel mutluluğuna saygı göstererek, onu anlamaya çalışarak bunu gerçekleştirebiliriz.

Herkese mutluluklar!

Ayşen Ertan

BİLMECE

Anahtar sözcük:

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

SOLDAN SAĞA:

1. Metin olma hali; koruma
2. Üzgü, aşırı güçlük ve sıkıntı; Bir tür mikroskop camı
3. Ters, vermek fiilinin bir çekimi; çöl göçebesi
4. Diletme; edinme
5. Rutubet; Stres; bir nota
6. Yerine koyma, yerine kullanma; geniş düzlük
7. Su içme ihtiyacı duymak; bir taşınmaz belli bir süre için, belli fiyata kendi kullanımına alan kişi
8. Manisa ilimizin bir ilçesi; okul; bir çalgı
9. Eski dilde "ayak"; tersi İstanbul'un bir semtinde oturan kişi anlamında bir söz; bir nota
10. Renk; bir iskambil oyunu; bir hayvan
11. Bir içki; öfkeli surat (.. surat); bir nota
12. Belirti; bir renk; bir mastar eki
13. Bir bayan aksesuarı; erime
14. Üremek fiilinin bir çekimi; döşem
15. Aç gözlülük; bakış, bakma, göz atma

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1. Bir koyun türü; uçaktan aşağıya atlamak için kullanılan araç
 2. Hatay'ın bir ilçesi; herşeyi bildiğini sanan; bir tür papağan
 3. Bir İtalyan tatlısı; tersi bir bayan adı
 4. Kuranı oluşturan bölümler; soya çekim; Tantalın simgesi
 5. Eski dilde "yeni"; bazı eski dinlerin ve nazizmin sembolü olan, uçları Yunancanın gama harfi biçiminde kırılmış (haç=; çok değil
 6. Yiyecek; konu; gelir getiren taşınmaz
 7. Bolluk; sevgisi olan
 8. Bir hayvan; kazma işi; müzikte duraklama işareti
 9. Ağacın bir parçası; bir organımız; gemilerde odacıklar
 10. Gerinin tersi; hastalanınca iyileşmek için kullandığımız madde; para saklanan çelik muhafaza
 11. İki rengin birleşim; otobüslerin toplu olarak bulunduğu yer; cilve
 12. Bir ova; bir ilimiz; kötü; uzaktakini ifade eden ünlem
 13. Bir emir; serüven; eski dilde "ilaç"
 14. El ile yapılan iş; sahiplik, mülkiyet; Almanya'nın uluslararası plaka simgesi
- Hazırlayan: S. Kayaçelebi

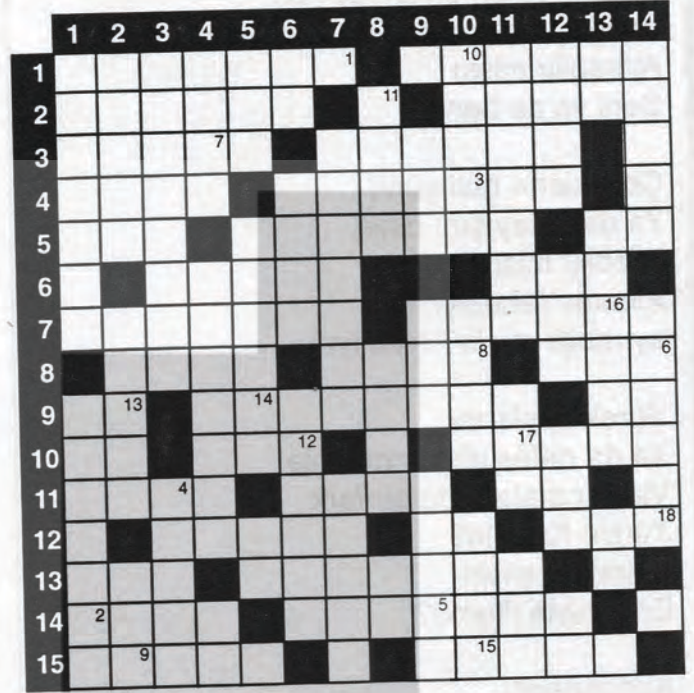
Geçen sayımızdaki anahtar sözcüğümüz "Barış İstiyoruz" idi.

Bu sayımızdaki anahtar sözcüğü çözerseniz Füzünan'ın kitabını armağan olarak kazanırsınız. Bize yazın.

Adresimiz:

Z. Özgül

Grenzstr. 47 45881 Gelsenkirchen

KÜÇÜK BİR RİCA - Eine Kleine Bitte

Gözbebeklerini
Ya da avuç çizgilerini incele.
Bilebilir misin siyahı beyazı
Yerliyi yabancıyı?
Ayrabilir misin
Seni ya da beni?

Çocukların gülüşünü
Ya da ağlayışını dinle.
Bilebilir misin
Almanı Yahudiyi?
ayırabilir misin Afrikalıyı?

Yürek atışlarını
Ya da nefes alışlarını dinle.
Var mı aralarında bir fark
Türkle Kürdün?
Ayrabilir misin
Ermeniyle Rumu?

Alın terlerini
Ya da gözyaşlarını topla
Cam bardaklar içinde.
Var mı aralarında bir fark
Karabaşlınıkiyle sarıbaşlınıki
Ela gözlünüküyle çakır gözlünükü
arasında?

Ananın doğum sancısını,
Ağrıyan dişinin sızısını,
Kesilen parmağın acısını,
Sevmeyi, sevilmeyi, özlemi
Düşün düşünebildiğin kadar
Benzerliklerimiz farklarımızdan çok değil
mi?

18 Temmuz 1993-Bochum

Schau ihnen einmal in die Augen,
Auf die Linien ihrer Handflächen.
Erkennst du, wer weiß ist, wer schwarz?
Wer heimisch, wer fremd?
Kannst du es auseinanderhalten
Dich oder mich?

Hör dir das Lachen der Kinder an
Oder ihr Weinen.
Erkennst du,
Was deutsch ist und was jüdisch?
Kannst du es auseinanderhalten,
das europäische und das afrikanische?

Hör nur, wie ihr Herz schlägt
Oder wie ihr Atem geht.
Machtes einen Unterschied
Ob es ein Türke ist oder ein Kurde?
Kannst du sie auseinanderhalten,
Den Armenier und den Griechen?

Fang ihre Schweißtropfen auf
In gläsernen Bechern
Oder die Tropfen ihrer Tränen.
Macht es einen Unterschied
Ob ihr Haar schwarz oder blond ist?
Ob die Augen braun oder blau sind?

Stell dir sie vor, so gut du kannst,
Die wehen der Gebärenden,
Das Ziehen im schmerzenden Zahn,
Die Pein eines abgeschnittenen Fingers,
Lieben und Geliebtwerden, Sehnsucht
Wir haben mehr Ähnlichkeiten als
Unterschiede, nicht wahr?

Bochum, den 18. Juli 1993
Kemal Yalçın

